24ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6515 — 13 ՅՈՒՆԻՍ 1907 — ՇՈՐԵՔՇԱԲԹԻ — 15 ՋԷՄԱԶԻ-ԻԼ-ԷՎՎԷԼ 1325 — 26 JUIN 1907 — 24me année № 6515

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
"ԱՐԵՒԵԼՔ„ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
Կ. ՊՈԼՍՈՑ ՀԱՄԱՐ 80 Գրշ.
ԴԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ 100 »
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ 25 Ֆրք.
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՍԸ ՄԻԱ ԱՐԱՇ
20 հատ 1 դրուշոց փող
1 մեծ. ի հատուցով կ'բեռնուցուի

ԱՐԵՒԵԼՔ

اره ولك
درعليه وغلطه اره ولك غزته سى اداره خانه سى

DIRECTION
DU JOURNAL ARMÉNIEN
"ARÉVELK"
CONSTANTINOPLE - GALATA

10 ՓԱՐԱ — ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — 10 PARAS

"ԻՆԱՄԱՍԻԿ„

Հոգեբանական թատերգութիւն մը սա մանուկ Անհատականութեան ամէն մէկ շարժմունք, խաղն ու արարքը, խօսածն ու կեղծածը, խնդուքն ու լացն անգամ։ Գիտութեան մը կը կոթնին անոնք, հիմ մը ունին գիտական՝ որու պատճառն ու երեւոյթը դիտել քննել ու հիանալը բաժին է մնացեր գիտուն ու բանակրկիտ միտքերու։ Ո՛ւրիկ սորվեցան, ո՛վ եղաւ վարպետը ու վարժապետը իրենց այդ անգիր գիտութեան, ի՛նչպէս հմտացան մինչ հազիւ մանուկ էին երէկ, ու դեռ հացին «փափա» կ'ըսեն, ջրին «պո՛ւ»։

Մանկապարտէզի հասակովը կանգուն իրենց պզտիկ ուղղին մէջ չկայ կազմակերպուած դատող ուժ մը դեռ, անոր միայն ծիլն ու սաղմն ունին հազիւ։ Գիտապէս մարզուած ո՛չ գլուխ, ո՛չ աչք ու ո՛չ ականջ կամ լեզու ունին, բայց իրենցմէ սորվելու շատ բան կայ, եթէ մենք ականջ ունինք լսելու, աչքեր ունինք տեսնելու, գլուխ ունինք դատելու և լեզու՝ լսած, տեսած ու դատածնիս բարբառելու։ Մանուկին ալ սորվելիք կ'ըլլա՛յ...։

Ի՛նչ բնակեղծ հիանալի՛ դերասաններ, սա մանուկ խաղակները իրենց խաղցած կատակախաղերուն մէջ, — Մանկական Կատակախաղեր (comédie enfantine)։ Անոնց տեղն ու դիրքը սահմանափակուած չէ ամփիթատրեան կլոր պրիպի մը մէջ։ յատկապէս ո՛չ թատրոն կայ մեծաձախս, ոչ ալ թատերասէր մը պահանջկոտ. աթոռն ու օթեակը գոյութիւն չունին. իրենց խաղերուն հանդիսատես ճարելու հոգը՝ բնա՛ւ երեք. ի՛նչ պէտք երկար բարակ բեմ ու յարդարանք. վարագոյր, հագուստ ու կեղծ լոյս՝ կեղծիքի՝ միայն կը ծառայեն. դերերու բաշխումին, նիւթին նախապատրաստութեանը, երկար բարակ փորձերուն աւելորդ՝ բայց անհրաժեշտ յոդնութեան ո՛չ տկարութիւնն ունին ոչ ալ ժամանակ կամ պէտք։ Զարահեմ՛, բնամ՛ւտ փոքրիկներ, ինքնուս ինքնաբոյս պզտիկ գիտուններ՝։ Անոնք կը խաղան իրենց կատակախաղե՛րը մանկական՝ մանուկ ըմբռնումի բովանդակ կորովովն ու կարողութիւնովը. և կը ներկայանան անպարտելի, անխոնջ ու յոյժ յաղող նմանողներ Բնութեան արձակ թատերաբեմին վրայ խաղցած ամենաբնական pièceներուն մէջ։

Երկու մանուկ մէկտեղ գալուն պէս, թատերաբեմը կը բացուի, դերերը կը սկսին, ու կը հիանաս անպարտաստից ներկայացուած այն իրերայաջորդ խաղերուն գերազանց յաջողութեանն ու բնական պատկերացումին։

Կ'ըսեն թէ դերասանութիւնը յատուկ արուեստ է, դժուար է, տաղանդ ու հանճար պէտք է։ Իրաւի՛ աննման տաղանդներ են մեր պզտիկ, մանուկ անհատները, մեր իրական կեանքին կեղծ թատերաբեմին բնական անուս դերասանները։ Անոնք կը հնարեն իրենց խաղցած կատակները՝ Բնութեան հարազատ հետեւողութեամբ. կ'երեւակայեն անձեր, դերեր ու գործիքներ արեւու լոյսով և բնիկ գոյնով ու դիրքով. կը կրեն ամենօրեայ սովորական տարազներ. կը խօսին հոգեւո՛ր լուրջ ու անկեղծ համոզումով. կը բխեցնեն իրենց խօսածները, չե՛ն մտաբերեր, կը ներկայանան անձա՛մբ իսկ, չե՛ն ներկայացներ. կը գործածեն բնիկ բեմին վրայ իրենց հետ հիւսուող գործիքները միայն, չե՛ն կանագործեր. կը խաղան մտքին համընթաց ու ախորժած աւուր պատչաճի կատարներ միայն, չե՛ն բռնազբօսեր։ Divine comédie մը պարզապէ՝ սա Comédie enfantine՝ բաղդատելով գիտութեան բեմին վրայ խաղցուող մարդկային գրական գոյժերին հետ։

Հոգեբանութիւնը չէ որ կը պակսի ա՛յն խաղերուն, զոր կը խաղայ մանուկ խաղակը։ Իր դերն իսկ հոգեբանութիւն մըն է համակ, հիմնուած իր ապրած միջավայրին հոգեկան ըմբռնումներուն վրայ ու ձեւուած անոնց լսելի չափերովը։

«Ակամայ գիտուններ» անուանելու ենք այդ կատակախաղ երախաները. անոնք ունին գիտութեան պաշար մը՝ իրենց տգէտ անզարդ ուղեղին մէջ։ Ինչպէս որ սերմիկը հողի ծոցին մէջ բեղուն՝ ապագայ ծառ մը ու տունկ մը ունի սղմած, այնպէս ալ ապագայ մեծ մարդ մը կայ խտացած մանուկ սաղմնութեանը ներս։ Ակամայ գիտունները բնաղդաբար գէտ են իրենց դերին կոչումին ու պէտքին։ Դերը գիտութիւնն է իրենց, և կոչումն ու պէտքը կազմական իրենց մատաղութեանը՝ ակամայ, անգէտ մարդն է խաղ ու խնդը, շարժում ու նիստը, պատմածն ու կեղծածը, ծեծ ու լացը բնական։

Լա՛յն ճանաչողութիւնով մը կը գրկեն անոնք դերերն իրենց խաղցած կոտորերուն, ու բնական անձեւակերպութիւններու ինքնաբաց ճամբաներով կը քալեն խաղաբեմին արձակ ասպարէզին վրայ։ Բնական բերումով գէտն իրենց մէջ մեծն է խաղին, միջակներն իրենց կարգին, ու փոքրերն հոլ հնազանդ մեծերուն։ Կը խմբուին, կը համաձայնին, կը կատարեն դերերու բաշխումը, կը սկսին խաղի ամենաբնական պարզութիւնով մը ու պարզ ը՛ռնուելիներով։

Անոնց ոճը սահուն ու բնաձեւ է, պատկերները բնութեան չափ բնական, երանգները պայծառ ու անկեղծ՝ երկնքի կապոյտին ու գետնի կանաչին պէս։ Անոնց դերերն ու դերէ դեր անցումը ներդաշնա՛կ է հեռածաւալ ու պիրկ ծովուն երեսին պէս, դաշնակին աստիճանուած ստեղնաչարին ու երաժշտականութեան պէս։ Անոնց իմաստն ու հոգեբանութիւնը բարձր է, պատմական արժէքաւոր աւանդութեան մը յարգին պէս։ Անոնք կը կեղծեն լուրջ մարդու դերը, կը կենդանացնեն պատկերները, կը մարզեն անձն իրենց պզտիկ անհատականութեան, ու մարզելով մէկտեղ, կը պահեն կը պահպանեն ու կ'աւանդեն քընութեան դասերը՝ մեծերէն իրենց մէջ, իրենցմով նորերուն փոխանցիկ անկորուստ։

Ունի՞ն արդեօք հոգեբանական արժէք մը ու ազդում մը՝ անցեալ, ներկայու ապագայ կեանքին վրայ՝ խաղի՛ը խաղակ մանկութեան։

«Ինամասի՛կ»ն ըսէ թող, մանկական կատակախաղերէն հիանալի զուլա-գործոց մը, հեռաքրքրաշարժ ու հոգեբանական, la qaeue du loup։

* * *

Երկու անգամ «Անդրանիկ» եղած էր խաղն, փոքրիկ Երօն, իրեն տարեկից և դասընկեր ուսինկերուն հետ՝ վարժարանին խաղավայրին վրայ խաղի պահերուն։ Բոլոր աղջկական խաղերուն մէջ «Զուան Թոնոցիկ», «Լէվան-Սաթան» «Կուչկուչ»է աւելի կը սիրէր խաղալ «Ինամասիկ»ը։ Ան՝ չա՛տ անուշ, չքեղ ու համով կուգար մրմաւորը, նազան Երօին։

Երկու անգամ «Անդրանիկ» եղած էր բախտ ու վիճակով, ու շատ դժուար տարուած էր անյագ «Տարոն»էն։

—«Ինամասի՛կ որ կ'տանեմ»։

=«Ինամասի՛կ որ չեմ իտայ»։ Մէ՛կ, երկու, երեք «Ինամասի՛կ որ կ'տանեմ», ըսած, ափած ու տարած էր Տարոնը՝ «Մայր»ին դէմ թեւաբաց խրատալով, բայց չէր կրցած տանիլ «Անդրանիկը»։ Մօրն ու Անդրանիկին եռեւը չարէչար թեւակից «ոչխար»ները բոլոր տարած էր Տարոնը, և անոնք հիմա պատին տակ պուպուլներ՝ բել ու չխարակ կը մանեն, բուրդ կամ բամպակ կը գզեն, արագաբաց հըզբ՛ը վզբ՛ը, անդադրում։

Սէմն մէկն այդ ոչխարներուն պատին տակ ղրկելու համար՝ Տարոնը պէտք ու պարտք ունեցած էր ամէն մէկին մէկ անգամ ափով զարնելու։ Բայց «Անդրանիկ»ն ալ անոնց քով ղրկել կրնալու համար Տարոնը պէտք ու պարտք ունէր եօթն անգամ ձեռք դպցնել անոր։

Անդրանիկաղեր Երօն, անաւոր չուտիկ աղջիկը չէր զարնուեր, երեքի վրայ կեցուցած էր Տարոնը։ Խուսա՛ք-խուսաք խաբս կուտար մօրն ետեւը, մայրին հետ Տարոնին դէմ ու դէմ, ու դիտումն անարդիւն դարձնելով։ —«Ինամասի՛կ որ չեմ իտայ»։

=«Ինամասի՛կ որ կը տանեմ»։ ու չորրորդ բախը տուած էր Տարոնը։ Երեքն ալ սակայն յոգներ, ուժատուեր էին, «ոչխար»ներն ալ աչաբերա-բանուորի դերին մէջ ձանձրացեր, պէրզեր էին։ Անդրանիկը տեղի պէտք էր տար խաղն աւելի երկարելու համար։

— «Ինամասի՛կ որ կ'տանեմ», ու տարաւ հինգերորդն ալ՝ եօթնեակ կանոնիկ հարուածներուն։ Ապա վեցերորդն ու եօթներորդը վերջապէս՝ ու «Անդրանիկ»ը —սեւաբախտ Երօն գնաց տեղ բռնելու պատին տակ ժիր ու զուարթ կեղծաբար իր կրտսեր քոյրերուն քով՝ թել ու ճախրակ մանելու։

Նոր թափ ու կորով մը առաւ մանող խումբին ձեռներն ու թեւերը օղապարդ չխչխկուն։ «Անդրանիկը» կը գործէ, կը գործէ ու կը գրդռէ իր փոքրիկները որ չո՛ւտ մանեն, չա՛ս մանեն, բուրդ գզեն ու «կանձեն»։

«Մայր»ը կը մօտենայ պատին տակ շարէչար պզած իր գառնուկներուն, կը հարցնէ զատ զատ։

—«Բանի՞ առչկան թել ես մաներ»։

—«Քանի՞ կանձ բուրդ ես գզեր»։

=«Մէ՛կ կանձ բո՛ւրդ եմ դզեր»։

—«Մէ՛կ էրիկ կ'ընես», կը վճռէ մայրը գառնուկին՝ դատակիքն առնելով իր բերնին բարբառէն։

=«Երկու առչկան թե՛լ եմ մաներ» կը պատասխանէ ուրիշ մը, անմեղ ու անկեղծ, թէեւ՝ կեղծ։

—«Երկո՛ւ էրիկ կ'ընես» կը վճռէ մայրը լրջօրէն, խաղին լուրջ դատավճիռը կրկնելով։

Մէկին երկու, միւսին երեք, ուրիշի մը մէկուկէս, չորս կամ հինգ էրիկ՝ ամէն մէկուն իր բերնի վճիռէն առնելով ու իր աւարտած գործին քանակը յարգելով։

Կարգը կուգայ «Անդրանիկ»ին։

—«Բանի՞ կանձ բուրդ ես գզեր, քանի՞ առչկան թել ես մաներ», կը հարցնէ մայրը հարցարկու։

=«Մինչեւ թոնիր վառեցի, քաշեցի՝ կէս կանձ հազի՛ւ մանեցի», կը պատասխանէ Անդրանիկը չիկնոտ ու շուարտ։

—«Կէ՛ս էրիկ կ'ընես», կը վճռէ անողջ ձայնը «Մայր»ին, ինչպէս եթէ Սողոմոն մը վճռած ըլլար կիսումը երկմայր մանուկին։

Երօ՛ն էր «Անդրանիկ»ը, «Մինչեւ որ թոնիր վառեր քաշեր էր՝ կէս կանձ հազիւ մաներ էր», ու «Կէ՛ս էրիկ» միայն պիտի ընէր հէգը։ Ո՞րն էր այդ կէս էրիկը։ ճիւաղ մը, կիսամայր մը՝ թէ չէ կիսատ կեանքով ապրում մը ազատնի հիմէնան օրերու ոծորդին հետ։

Խաղը չվերջանար սակայն. ան դեռ ունի նոր արարուածներ շարադիւս։ Մտքուսքն ու խնդուքն ալ չվերջացան Մօրն, Անդրանիկին, Տարոնին ու Ոչխարներուն մէջ։ Անոնց մատաղ հոգիները անքաւարելի սարսուռ մը զդացին ակամայ ու ժպիտը չուտով վարդաբաց սիրուած իրենց այտերուն վրայ՝ ցրուեց կանխակալ ադդումին հոտն ու խռովքը մերժելի, ա՛ւ՛ճ ու տրտմած։

Մայրը սկսաւ ապա լուսլ-ձեւացնել գառնուկ-տղոց գլուխները։ Տարոնն առաւ դերը «Չ՚ուր լցող»ի։

Մայրը կը յուսայ՝ կը սպասնէ՝ գլուխը Անդրանիկին։ Չուր լցողը կը լեցնէ՝ ջուրն ափովը...։

—«Ա՛յ, մարդ՛, ջուրը տա՛ք է, գլուխս խաշեցաւ» կ'աղաղակէ Անդրանիկը, գլուխը ձեռներով չփելով։

—«Վաղէ՛ հօվան բէր» կը դառնայ կ'ըսէ Մայրը՝ Չուր լցողին։ Ու կը սկսի մատներուն պտղունցումը «ոՁիլ աչքեր»ուն Անդրանիկին գլուխը։ Շէնկի, փայլունիկ մաղերուն երկար խոպոպները ոլո՛ր ոլո՛ր կը վերցնէ, մէկդի կուտայ, մաղերուն արմատներուն շուրջը ոՁիլ փնտռելով՝ ճերմակ գանկամորթին վրայ։

—«Բա՛ Երօ», կը մրմնջէ մայրը, տարեկից Վարդիկը, այս անգամ խաղէն դուրս մտերմաբար, ինչպէս բեմին վրայ դէմ դէմի դերակատար զոյգ մը acteurներ՝ մեղմ անկիւնախօսութիւններ կ'ընեն դերէն անջատաբար։

—«Բա՛ սեւսի՛բտ Երօ, կէս էրիկ չէ՝ երկո՛ւ էրիկ կ'ընես, անա՛....»։

—«Ինչո՞ւ...»։

=«Երկու պտոտ կայ գագաթիդ վրայ, երկու էրիկ կ'ընես»։

—Դէ սո՛ւս, դէ՛, ես ո՛չ կէս-էրիկ կ'ընեմ ոչ երկու...»։

Ու ցաւաւոիթ սլաք մը անցաւ հէգ Երօին մասնաւութեանէն։ — «Զըլլա՛յ թէ... Ատուած իմ, երկու էրի՛կ, վո՛ւյ կուբնա՛մ չտեսնեմ...»։

«Ինամասիկ»ը չարունակուեցաւ, խաղն ու դերերը յարափոփոխ խաղցուեցան, մինչեւ «Թորվան պան» ալ եռաց, կըճմրտոցն ալ դադրեցաւ ու դասի զանգակեր զընգ, զընգ, զընգ ձայնովն առաւ դասարան տարաւ քայլերն ու գըլուխը խաղակ մանկուհիներուն։

* * *

Տարիներ վերջ, մանկուհի խաղակները, Երօն ու Վարդիկը ան ու տեղի տէր եղած, էրկան տիրացած հանդիպեցան իրարու դպրոցին խաղավայրին վրայ, ուր բացման հանդէսն էր դպրոցին։ Երկուքն ալ յիշեցին իրենց խաղը։

—Երօի առաջին էրիկը մեռած ու երկրորդ մը առած էր հիմա։

ՏԻԳՐԱՆ ԶԻՔՃԵԱՆ

ԳԻՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՊԷՏՔ ՄԸ ՇԵՐԱՄԱԳՈՒՆԴՈՒԹԻՒՆ

Շերամի ընտիր հաւեր պատրաստելու եղանակը։ —Բասթէօրի դրութիւնը թէ՛նչ սկզբունքներու վրայ հիմնուած է.— Շերամաբուծութիւնը զարգացնելու համար, այդ դրութիւնը ինչպէս բանական է մեզ համար.— Թուրքիոյ մէջ շերամի ալյաւերած ցեղերը ազնուացնելու միջոցները պէտք է խորհիլ։

Բանի որ շերամի եղանակը դեռ վերջացած չէ, օգտակար է անտարակոյս յիշեցնել մեր շերամաբոյծներուն այն սկզբունքները որոնք իրր առաջնորդ ծառայելու են իրենց, ամէն անգամ որ արտադրուած խոզակը յատկացնեն հնաչինութեան։

Բնիր հունտ պատրաստելու առաջին պայմանն է, փոխանէ կամ կակղախէ (պայիրնլրք, flâcherie) զերծ մնացած շերամատու մը խոզակները միայն յատկացնել հունտի պատրաստութեան. այս հիւանդութիւնը ինքնին ժառանգական (իրսի, héréditaire) չէ, բայց փորձով տեսնուած է որ, փոխանէ պատաճած խոզակներով պատրաստուած հունտը, երբ յաջորդ տարին բացուի, ոչինչ պատճառով մը, փոխանէ կրնայ ենթարկուիլ. ըսել է որ թէեւ իսկապէս ժառանգական չէ պզպեղախտն (furnı բպպաճ, pébrine) նման, բայց վերջապէս տկարութեան հետք մը կրնայ թողուլ հունտին վրայ. հետեւապէս այս պարագան ուշադրութեան առնելով, ըստ այնմ շարժելու է։

Գալով պզպեղախտին, աւելի ազէկ է որ այս խնամն ալ գոյութիւն ունեցած չըլլայ շերամատու մը մէջ, երբ այնտեղի խոզակները փոխանակ մեռաքի գործադրանարտրոյ ծախելու, հնաչինութեան պիտի յատկացնեն։ բայց քանի որ Բասթէօրի դրութիւնը (Բաupkor ուսուլի, système Pasteur) կայ, պզպեղախտը ինքնին այնքան կարեւորութիւն չունի. միայն թէ երբ այս հիւանդութիւնը %ին 8-10ին աւելի համեմատութեամբ մը գտնուի մեր խոզակին մէջ, այն ժամանակ անկէ հունտ չընելը շահաւոր ըլլալէ կը դադրի։

Բասթէօրի դրութիւնը երկու հիման վրայ հաստատուած է. նախ՝ փոխանէ քիչ կամ շատ վարակեալ շերամատու մը խոզակը չյատկացնել հնաչինութեան. երկրորդ՝ մաքուր խոզակէն գոյանալիք թիթեռնիկները մանրացոյցով առանձին առանձին զննել, պզպեղախտէ վարակուածներուն հունտերը չխառնելու համար մաքուր թիթեռնիկներուն թափած հունտին հետ։

Այս երկու հիմնական օրէնքներէն մէկը միւսին տեղ չկրնար անցնիլ. երկուքն ալ իրենց մասնաւոր և որոշիչ նպատակներն ունին։

Առաջին օրէնքը գործադրելու համար կը բաւէ միայն աչք ունենալ. իսկ երկրորդին համար, մանրացոյցը (խուrտեպին, microscope) անհրաժեշտ է. կակղախտէն և պզպեղախտէն զատ կան նաև 2-3 հիւանդութիւն ևս, բայց ասոնք ժառանգական հանգամանք չունենալնուն համար, զանց կ'ընենք անոնց վրայ խօսիլը։

Երբ առանց շերամ պահած ըլլալու, հունտ պիտի պատրաստենք, այն ատեն ստիպուած ենք դուրսէն հայթայթել մեզ պէտք եղած խոզակը. այս մասին խմբագրուած մասնաւոր կանոնագրութիւն մը կայ որ կրնայ դիւրացնել հնաագործին դերը. ըստ այդ կանոնագրութեան, հնաագործներուն համար շերամ բռնողները ստիպուած են կանխաւ իմաց տալ տեղւոյն Հանր. Պարտքի վարչութեան որ հարկ եղած զեկոյցը ընելով իր չրջանակին մէջ գտնուող շերամաբուծական պաշտօնէին, կրնայ այս վերջինին միջոցաւ հակակիրճ մը հաստատել իմաց տրուած շերամատան վրայ. այս եղանակաւ կատարուած հսկողութենէ մը վերջը, պէտք եղած արտօնագիրը կը յանձնուի խոզակին տիրոջը. այդ արտօնագրին մէջ նշանակուած կ'ըլլայ ի մէջ այլոց խոզակին քանակը, տեսակը և այլն։

Հունտի համար խոզակ (տաrզզլրք, reproducteurs) արտադրող շերամատանց վրայ ի գործ դրուած այս հսկողութիւնը ունի անշուշտ իր կարեւորութիւնը, երբ թերացում եղած չըլլայ պաշտօնէին կողմէ. մենք անձնապէս կը փափաքինք որ, հնաագործները փոխանակ հնատցու խոզակներուն ընկերացող արտօնագրերով միայն բաւականանալու, իրենք ալ կանխապէս այցելեն այդ շերամատունները և մօտէն գաղափար մը կազմած ըլլան հոն արտադրուած խոզակին վրայ. իրենց արհեստին և համբաւին կատարեալ գիտակցութիւնը ունեցող հնաագործներուն գաղափարը և կարծիքն ալ տարբեր չէ մերինէն։

Հնատցու խոզակը ձեռք ձգելէ վերջը, կը մնայ անկէ հունտ առնելու համար զուտ արուեստական միջոցն ի գործ դնել։

Վերը բացատրեցինք թէ ինչ բանի մէջ կը կայանայ Բասթէօրի դրութիւնը որ այնքան օգտակար եղած է խոզակի մեծաքանակ արտադրութեան համար։

Թուրքիոյ մէջ, ինչպէս այլուր, այդ դրութիւնը ունեցած է իր անմխիթարի կարեւորութիւնը. անոր չնորհիւ այսօր չերամաբուծութիւնը սկսած է ծաղկիլ և չանաբեր արհեստ մը ըլլալ մեր գիւղացի դասակարգին։

Այսօր Բասթէօրի դրութեան կարեւորութիւնը ոչ ոք կ'ուրանայ. բայց այդ դրութեան գործադրութիւնը ինքնին բաւական՝ է միայն գոհացնելու մեր մեսաքսի գործարանատէրերը. ինչորոյն այս կէտը պէտք է առարկայ ըլլայ մեր ամենուս լուրջ ուշադրութեան։

Այո՛, պէտք է սորվեցնենք մեր շերամաբոյծներուն թէ՝ ի՛նչպիսի միջոցներ ի գործ դրուելու են, տուփ մը հունտէ կարելի եղածին չափ շատ խոզակ առնելու համար. արտադրուած խոզակէն բնիր հունտ առնելու կերպերը սորվեցնելու ենք մեր հնաագործ դասակարգին. այս ալ հիշդ է. բայց խնդիրը այսքանով չվերջանար։

Եթէ այսօր Թուրքիոյ մէջ խոզակ ծախուող վաճառատեղիները (միզաճ, conditions) այցելելու ըլլանք խոզակի արտադրման սա եղանակէն սկսեալ, շատ զարմանալի պարագայի մը առջեւը պիտի գտնենք զմեզ։ Խոզակի վաճառատեղիներու մէջ բերուած խոզակէն մանարանատէրը կոյրկուրան չկատարեր իր գնումները. անն նախապէս նմոյշ մը կ'առնէ բերուած խոզակէն. զայն կը ղրկէ իր մանարանը (Ֆապրիքա, filature), անկէ մեսաքս կը հանէ, կամ ինչպէս կ'ըսեն բroվա մը կ'առնէ. ըստ այնմ կը հասկնայ թէ 1 քիլոյէն քանի՞ սրամ մեսաքս պիտի կարենայ առնել. այդ կէտը այս եղանակաւ

«ԱՐԵՒԵԼՔ„Ի ԹՈՒՐԹՍՆԵՐ — 87 —

ՏԱՆԻԷԼ ԼԷԶԻՒԷՕՐ

ԿՆՈՋ ՄԸ ԿԵԱՆՔԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԶԱՒԱԿԸ

Ը.

ՎԱՅՐԱԳ ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԻՐԸ

—Այո՛, Ժէրվէն, տիկին կոմսուհի։ Դէթ ամէն պատճառ ունիմ վստահ ըլլալու այդ մասին։ Բայց ո՛չ մէկուն բան մը ըսի, և ոչ իսկ նշանաթիս։ Որովհետեւ այդ հրէշը ձեր գաղտնիքներուն տեղեակ է... Եթէ երբեք ձերբակալեն զանի ու դատ բանն...

—Տեսա՞ք այդ մարդը, հարցուց կոմսուհին չնչասպառ։

—Տեսայ, բայց ո՛չ այն վայրկեանին երբ քարը նետեց։ Անկէ առաջ ինձի սպառնացած էր արդէն, չափազանց դաբրացած ըլլալուն։ Մնաց որ, դուք ալ կրնաք դառել, տիկին կոմսուհի, երբ ձեզի պատմեմ այն տեսակցութիւնը զոր ունեցած եմ Ժէրվէի հետ։ Մինչեւ ցարդ ո՛չ մէկուն հաղորդած եմ այդ տեսակցութիւնը։

—Ատրլին, իմացա՞ք թէ Ժէրվէ ծնողքիս բնակարանէն յանկարծ մեկնած է, ուր կը դարմանուէր։

—Հիւանդ էր։

—Օթոմոպիլի ահռելի արկած մը անցուց, որուն զոհ դնաց կինը։

Սօլանժի լռութիւնն ունայուածքը ցոյց կուտային թէ երկու կիները միւսնոյն մտածումով տոգորուած էին։ Բայց իրենց մտածումը չյայտնեցին բնաւ։

—Վերջապէս այդ թշուառականն անհետացած է։ Ատրլին, ձեզի ըսա՞ թէ ո՛ւր կ'երթար։

—Ոչ...

Ցանկարծ սոսկում մը զդաց մանկամարդ գեղջկուհին։

—Տիկին կոմսուհի, անհետացած է, ըսիք, այնպէս չէ՞։ Պարոն մարքիզն ալ չի՞ գիտեր թէ ո՛ւր գացած է ան։

—Ոչ ոք տեղեկութիւն ունի այդ մասին, ո՛չ մեր տունը և ոչ ալ ծնողքիս բնակարանը։

—Կո՞մսն ալ տեղեկութիւն չունի միթէ։

Ատրլին առանց թաքուն մտածումի ըրաւ այդ հարցումը։ Այն տառմին մէջ, որուն ինք ալ խառնուած էր, չէր գիտեր կոմսին կատարած դերը։

—Կոմսը այնքան անձկութեան չպիտի մատնուէր, եթէ երբեք այդ մարդուն ո՛ւր գացած ըլլալը գիտնար, ըսաւ Սօլանժ, կարծես ինքնիրեն խօսելով։

—Բայց, տիկին, եթէ երբեք Ժէրվէ երեւան չելլեր, պատճառն սա է որ աւելի սոսկալի բան մը կը պատրաստէ, գոչեց Ատրլին, այնպիսի անձկութեամբ մը որ իր ձայնը այլայլեցաւ և ձեռքերը սկսան դողալ։ Օ՜հ, փեղկերը գոցեցէք, փեղկերը գոցեցէք, աղաղակեց խեղճ կինը, աչքերը ծածկած ձեռքով։

Սօլանժ սարսուռ զդաց։ Պատուհանին կողմը դառնալով այն տպաւորութիւնն ունեցաւ թէ Ժէրվէի մռայլ դէմքը նշմարած էր։

—Նորէն պիտի գայ, ըսաւ Ատրլին հեծկլտալով։ Պիտի սպաննէ զիս, ինչպէս ըսաւ ինծի։ Այո՛, պիտի սպաննէ զիս։

Կոմսուհին փորձեց հանդարտեցնել Ատրլինը։ Բայց ի՞նչ տրամաբանութիւն կրնար պարզել ակներեւ իրականութեան մը առջեւ։

—Ատրլին, այս գիւղը մի՛ բնակիր, այլ Բարիզ եկէք։ Դրամի մասին կրնաք ինծի դիմել։

—Բայց Ֆրէտերիքը, պառաւ ազդականուհիս ու Պէրթը ի՞նչ ընեմ։

—Ձեր ազդականուհին ու Պէրթ կրնան ձեզի ընկերանալ։ Գալով Ֆրէտերիքի, թո՛ղ համբերէ։

—Տիկին կոմսուհի, կրնայ ըլլալ որ Թիէնոյի համար հոս գան... Այս գիւղն տարին զանի։ Հաւանաբար հոս բերեն նորէն։ Պարոն Պէրնալի ընկերացող կինը...

Խեղճ Ատրլին ընդմիջեց իր խօսքը, տեսնելով որ կոմսուհին դէմքը զգալապէս կ'այլայլէր։

«Թրաւցի է. Բիէրի հետ կին մը կար կառքին մէջ, երբ մեր զաւակը առնելու եկաւ հոս», կը խորհէր Սօլանժ։

Այդ գաղափարը, սկզբան անմնաս, այդօր հազարումէկ սուր փուշեր կը պարունակէր իր մէջ, Բիէրի սիրային յարաբերութեանց մասին կատարուած յայտնութիւններէն ի վեր, չնորհիւ գործին նախնական քննութեան։ Եթէ երբեք յուսահատ սիրուհին տակաւին կը հաւատար ողբացեալ արուեստագէտին սիրոյն անքծութեան, պատճառը սա էր որ իր միտքը կը փակէր ամէն ակներեւ իրողութեանց առջեւ։ Ատրլինի հաղորդած մանրամասնութիւնն ալ, առաջին անգամ ըլլալով, կոմսուհին կողմէ կը դրուէր եղած վերջդոլիչ յայտնութիւններուն քով։

Կէ՞ն մը մասնակցած էր Թիէնոյի առեւանգումին, որուն քով թերեւս ձգած ըլլար փոքրիկը։ Բայց Բիէրի ի՞նչն էր այդ կինը որ այդքան վստահութիւն ունեցած էր անոր վրայ...

Սօլանժ չէր համարձակեր պատասխանել այդ չարատանջ հարցումին։

Մինչ Ատրլին ու Սօլանժ անձկալից լռութեան մը մէջ թաղուած էին, երգ մը բարձրացաւ փոքր պարտէզէն, որուն վրայ կը նայէր սենեակը։

Առնական զուարթ ձայն մը զգայնիկ երգի մը մէկ հատուածը կ'երգէր սիրուն եղանակաւորումով և աղաւնիի պէս մնջող քաղցրութեամբ։

Կոմսուհին հարցական նայուածք մը ձգեց Ատրլինի վրայ, և պէտք չունեցաւ անոր պատասխանին։

Վարդագոյն արեան ալիք մը խուժած էր Ատրլինի դէմքին վրայ՝ մինչեւ ճերմակ լաթերը, որոնք մասամբ կը ծածկէին ճակատը։

—Ֆրէտերի՞քն է երգողը, հարցուց մանկամարդ կինը։

—Այո՛, տիկին կոմսուհի։ Բայց դէշ ատեն կուգայ։

—Ինչո՞ւ այդքան կը նեղանաք անոր դէմ։

—Տիկին, ապահով եղէք այդ մասին, յայտարարեց Ատրլին ամպիսի լուրջ չեշտով մը որ Սօլանժ հաւատ ընծայեց։

—Օ՜հ, մի՛ զանդատիք որ ձեր սիրած անձը շատ կը տեսնէք, ըսաւ կոմսուհին հառաչելով։

—Աղէկ կ'ըսէք, բայց Ֆրէտերիք գիտէր թէ այսօր սիրելի Թիէնոյի կնքամայրը պիտի ընդունիմ։ Հետեւաբար այդ այցելութենէն ետքը միայն գալու էր։

—Ներեցէք անոր, յարեց կոմսուհին։ Ձեր Ֆրէտերիքը գաղանապահ երիտասարդ մըն է։

—Աշխարհիս ամէնէն ուղղամիտ տղան է։ Մնաց որ, տիկին, իմս չեղող գաղտնիքներ չեմ հաղորդած անոր։

—Պա՜հ, ըսաւ Սօլանժ, մելամաղձիկ ու հիանալի ժպիտ մը արձակելով։ Կըրնա՞մ վստահիլ անոր։ Կրնամ ձենէ պահանջել որ ամէն ինչ գաղտնի պահէք ան։ Կարող չպիտի ըլլայի այդ բանն ընել, երբ իմ սիրականս սեղմէի սրտիս վրայ։

—Օ՜հ, տիկին, ըսաւ Ատրլին։

Աչքերը լեցուեցան արցունքով, որոնք իր յուզումը կը յայտնէին, առանց կարենալու խօսքով արտայայտել։

Այդ պահուն Պէրթ սենեակէն ներս մտաւ։

—Սիրելիս, մօրաքրոջս քով կեցիր, ըսաւ մայրը։

Բայց տղան գոչեց.

—Բեղի համար է, մայրիկ...

Ու իր պզտիկ ձեռքը դժուարաւ հեռացնելով իր հասակին չափ խոշոր պուպրիկ մը, ծալլուած թուղթ մը երկարեց։ Այդ պուպրիկը Սօլանժի կողմէ նուիրուած էր, և Պէրթ վայրկեան մը իսկ չէր բաժնուեր անկէ։

Կոմսուհին առաւ թուղթը և Ատրլինի տուաւ։

Բայց այս վերջինը խլոյն Սօլանժի վերադարձուց, անկողնին մէջ չարժելով։

—Դուք կարդացէ՛ք։

(Շարունակելի)

որոշելէ վերջը, ներկայացուած խոզակին գին մը կ'առաջարկէ։

Շատ անգամ կը պատահի որ միեւնոյն գիւղէն երկու գիւղացի խոզակ բերած են ծախուելու համար մանարանաց։ այդ երկու գիւղացին ալ հաւասարապէս լաւ կերպով խնամած են իրենց չերմը, գիտական մինչեւ իսկ ամենավերջին պահանջմանց համաձայն. այս ամէնը լաւ, բայց եկու տես որ, մանարանաւորը մէկուն քիլօին կ'առաջարկէ 16 ղրուշ, իսկ միւսին հազիւ կը գլխանի 12 ղրուշ տալ։ մէկուն խոզակը միւսին խոզակէն աւելի հարուստ է մեսաքի մասին, կամ ինչպէս կ'ըսեն մանարանաւորները, մէկուն արտադրածը (իբkf մբfswրբ, rendement) լաւ է, միւսինը ալքատ է. յանցանքը, ինչպէս ըսինք, գիւղացիին չէ, յանցանքը հնտագործին կը պատկանի. կ'ուզէք որ աւելի ճիշդը խոստովանիմ, յանցանքը, գիտական հաստատութեանց մէջ, շերամբուծութեան արուեստին տրուած սխալ ուղղութեան վերագրելի է։

Ինդիրը մօտէն քննեցէք, մանարանտէրերը հարցուփորձի ենթարկեցէք. անոնք գրեթէ միաձայնութեամբ ձեզ պիտի ըսեն որ մեր մէջ շերամի ցեղերը ժամանակէ մը ի վեր չափազանց այլասերած (ճնսրն ֆենայաւմասբ, dégénérescence) ըլլալով, միեւնոյն գիւղէն բայց տարբեր տարբեր հնտագործի հունտերէ արտադրուած խոզակները իրարմէ շատ անգամ չափազանց զգալի գիներով կը ծախուին խոզակի հրապարակներու վրայ։

Մեր յառաջիկայ սուսլիսին մէջ այս կէտին վրայ ծանրմտալով մանաւորապէս, պիտի ջանանք ի վեր հանել այն գիտական միջոցները որոնք կրնան ապահովպէս ազնուացնել տակաւ, մեր այլասերած խոզակի ցեղերը։

Ն. Գ. ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ

ԱՌՏՆԻՆ ՅՈՒՇԱՏԵՍ

Վէրքի մը վազած առաս արիւնը դադրեցնելու միջոցն է տաք ջուրի մէջ թաթխուած վարդան վէրքին վրայ դնել. անմիջապէս արիւնը կը դադրի, մինչեւ իսկ երբ վէրքը չնէրակի վրայ ըլլայ։ Բայց երբ չոր վարդան կամ պաղ ջուրի մէջ թաթխուած բամպակ դրուի, տաք ջուրին մէջ թաթխուածին չափ արագ արդիւնք չունենար։ Ժողովուրդին մէջ սովորութիւն է կտրուածքի մը վրայ անմիջապէս սարդի ոսայն դնել, արիւնը դադրեցնելու համար։ Թէպէտ չատ պարագաներու մէջ օգտակար ըլլայ իսկ այդ, պէտք չէ մոռնալ սակայն թէ կտրուածքի մը վրայ սարդի ոսայն դնելը չատ վտանգաւոր է. այսինքն կրնայ ըլլալ որ վիրաւորին արիւնը թունաւորուի։ Լաւագոյն է բամպակի կտոր մը թրջել բkrfjoնիւn. տր Ֆեռով (որ ամէն դեղագործի քով կը գտնուի) և վէրքին վրայ դնել դայն, որով առանց վտանգի ենթարկուելու կը կարի արիւնը չուտով և ապահովապէս։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ
ԷՒ ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Թանի Պերլինի Թղթակիցը շաբաթ օրուան Թուականով կը հեռագրէ.

Քէօլնիտէ Զայթունկ, Անգլիոյ, Ֆրանսայի ու Սպանիոյ համաձայնութեանց մասին կարծիքները հանդարտեցնելու պատրուակներ, վրդովում մը առաջ բերաւ ուեղանաւորական շրջանակներուն մէջ և ատոր հետեւանքը եղաւ գիներու անկում մը Սակարանին մէջ։ Նոյն յօդուածը աւելի ազդարարութեան մը երեւոյթը ունի այն տէրութեանց հասցէին որոնք առանց Գերմանիոյ դաշնադրութիւններ կը կնքեն, քան թէ խաղաղացուցման կոչ մը, որ անհրաժեշտ է «եթէ դաշնադրութեան պարտականութեանը մասին ֆրանսական տեղեկութիւնները ճիշդ են և եթէ այդ պարտականութիւնը, ինչպէս կը կարծենք, աւելի անվնաս է»։ Վասն զի նոյն իսկ այդ պարագային, կը յարէ գերման թերթը, կը մնայ գիտնալ թէ ի՞նչու համար կնքուեցան այդ համաձայնութիւնները առանց Գերմանիոյ և ի՞նչու համար Ֆրանսա ինքզինքը պարտաւոր կը զգայ, առանց Գերմանիոյ, ճարմի հետ նուիրագործել սկզբունքներ զորս եօթը տարի առաջ դաշնադրութեամբ արդէն ընդունած է, ինչպէս ճարմն, Գերմանիոյ հետ համաձայնորդ»։ Քէօլնիտէ Զայթունկ կ'ըսէ թէ ատոր համար մեծ անտեղութիւն մը չկայ, որքան ատեն որ միջազգային խմբաւորումները՝ Անգլիա-Սպանիա-Ֆրանսա, Անգլիա-Ճարմն, Ֆրանսա-Ռուսիա՝ մէկ կողմէն և հին Երրեակ Զինակցութիւնը միւս կողմէն խաղաղութիւնը պահպանելու հաւասարակշիռ փափաքով միայն կ'արտայայտուին. սակայն իրաց երեւոյթը պիտի փոխուի այն պարագային երբ Գերմանիա, և անոր հետ Աւստրիա ու Իտալիա, իրենց դէմ տեսնեն ուրիշ խմբաւորումներ այն ճամբուն վրայ, որ Գերմանիա որոշած է պաշտպանել իր շահերը։ Քէօլնիտէ Զայթունկ կ'ըսէ.—«Անիրաւութիւն է կարդարութիւն չտալով խօսիլ Երրեակ Զինակցութեան վրայ։ Իտալիա և Աւստրիա, իրենց շահերուն բերմամբ, պիտի հարկադրուին պատերազմ ի սոնն Գերմանիոյ կողմը բռնել, նոյն իսկ եթէ այլեւս ինքզինքին կապուած չզգան դաշնադրութեամբ։ Բրուսիա միշտ իր պատերազմները սկսած է այն տեսակ նշաններով որոնք արագաքուտ անոնցմէ կ'երեւային, և այս պարագան պէտք է ապահովութիւն մը ընծայէ անոնց որոնք Գերմանիոյ ապագան աչքի առջեւ ունին։ Եթէ ուզեն Գերմանիաները մէկ կողմ թողուլ, իրողութիւնները քիչ առնէն պիտի հաստատեն թէ տակաւին հոն կը գտնուինք, և այն որ փորձէ ներկայացութեան յարմարցուցան հանգամանք մը տալ Գերմանիոյ զէմ, այդ պարագային Գերմանիոյ հետ պիտի կատարէ այն փորձը զոր աչքարէ ըրաւ Բրուսիոյ հետ, երբ այդ վերջինը առանձին էր։» Այս լեզուն սարսռելի թուեցաւ Գերման կէս-պաշտօնական թերթերու այն առաջին գնահատումներէն ետքը որոնք կը խոստովանէին թէ նոր երրեակ զինակցութիւնը ուրիշ տէրութեանց դէպքեր բան մը չունի, ուստի անոր մէջ աւելի ազդարարութիւն մը տեսան՝ առանց Գերմանիոյ կնքուելիք ուրիշ դաշնադրութեանց համար. նաև արդէն ծանօթ համաձայնութեանց մեկնութիւն մը, և կարելի է այդ է պատճառը այդ յօդուածին առաջ բերած յուզումին, որ կը զուգադիպի նախարարապետ ֆոն Պիւլով իշխանին Ռիլ ուղեւորելուն։ Այդ յօդուածը չարտասուեց կէս-պաշտօնական հեռագրական գործակալութիւնը, ուրկէ կարելի է հետեւցնել թէ ճիշդ թարգման չի հանդիսանար գերման նախարարութեան կարծիքներուն։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԳՈՐԾԵՐԸ

Պերլինէն Թա՛ի Թղթակիցը կը հեռագրէ թէ Գերմանիոյ հանրային կարծիքը խիստ ուշադիր է Ֆրանսայի հարաւային նահանգներու այլգործներու խնդրոյն, որուն համար Պերլինի լրագիրները ընդարձակ հրատարակութիւններ կ'ընեն։ Գերմանները կ'աշխատին գիտնալ թէ ի՞նչ է այլգործներու խնդրոյն իսկութիւնը։ Այդ խնդիրը, ինչպէս նաեւ Գերմանիոյ ներքին քաղաքականութիւնը, հիմա ամէնէն աւելի հետաքրքրութիւն կը պատճառէ գերման հանրութեան և քաղաքականութեամբ զբաղողներուն։

—Մէջէն Թանի ուղղուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ գերման կէս-պաշտօնական լրագիրները մասնաւոր ազդեցութեամբ ծանուցած էին Ֆրանսայի հարաւային նահանգներու այլգործներու խնդրոյն վերաբերեալ լուրերը, որոնք անպատասխանատուութիւն մը գործեցին ընկերական Ալզաս-Լոռէնցիներու վրայ. նոյն տպաւորութիւնը կը տիրէ նաեւ երկրին ամէն կողմերը։

—Մորնինկ Բոսթ կ'առաջարկէ որ բրիտանական կառավարութիւնը ծրագիր մը ներկայացնէ Խորհրդարանին՝ ֆրանսական գինիներու մուտքի մաքսը առժամաբար դեղչելու համար, որպէս զի օգնութիւն մը ըլլայ Ֆրանսայի հարաւային մասերու այլգործներուն։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Լոնտոնի լորտ քաղաքապետը, ուրբաթ օրը Պերլինէն մեկնելէ առաջ, գերման օրագրողներու հետ ունեցած տեսակցութիւններու միջոցին յոյս յայտնեց թէ Գերմանիոյ կայսրը քիչ առնէն Անգլիա պիտի այցելէ, ուր սիրալիր ընդունելութիւն մը պիտի գտնէ։ Լորտ քաղաքապետը սա յայտարարութիւնը ըրաւ Պերլիներ Թաղեպլատի Թղթակցին. — «Եթէ կայսրը Անգլիա ուղեւորի, այդ պարագան պիտի նկատենք իբրեւ ամէնէն գեղեցիկ արդիւնքը այն ջանքերուն որոնք հիմա տեղի կ'ունենան՝ Անգլիոյ ու Գերմանիոյ միջեւ մերձեցում մը առաջ բերելու համար։»

—Պերլինէն Քէօլնիշէ Զայթունկի ուղղուած հեռագիր մը կը հաստատէ այն լուրը թէ Լուսարտ թագաւորը խիստ սիրալիր նամակով մը հրաւիրած է Գերմանիոյ կայսրը ու կայսրուհին։ Նոյն թերթը կը յարէ թէ սխալ է այն լուրը, որուն հաւանօրէն, այդ այցելութիւնը Քոնիսբերկ ու նաւարշաւներուն ատեն տեղի պիտի ունենայ, վասն զի հրաւէրը աշնան համար եղած է։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Հելլէն կառավարութիւնը ժամանակէ մը ի վեր կը զբաղի զանազան ծրագիրներով՝ իր պատերազմական նաւատորմին ներկայ պայմանները բարւոքելու համար։ Ֆրանսայի Սէն-Նազէռի նաւագործարանները առաջարկութիւններ ըրեր են՝ խիստ զօրաւոր նոր մարտանաւ մը չինելու համար. միւնդամայն յանձն առեր են Ցունաստանի ունեցած երեք զրահանաւորները վերանորոգել. ատոնք կարեւոր փոփոխութիւններ պիտի կրեն՝ յարմարկողական ու պաշտպանողական դրութեանց մասին. նաեւ իրենց իսկական արագութիւնը պիտի վերսաանան։ Ծախքերը քսաներեք միլիոն ֆր.ի պիտի հասնին։ Սէն-Նազէռի նաւագործարաններուն միջնորդութեամբ եղանաւորական խումբ մը պատրաստ է սեղանաւորական խումբ մը պատրաստ է յիսուն միլիոն ֆր.ի փոխառութիւն մը ընել Ցունաստան։ Այդ խումբը ներկայացուցիչներ ղրկեր է Աթէնք, նոյն նպատակով առաջարկութիւններ ընելու հելլէն կառավարութեան։ Արդէն տեսակցութիւն մը ունեցած են նախարարապետ Պ. Թէոդորքիսի հետ։ Կ'երեւայ, սակայն, թէ բանակցութիւնները չուտով պիտի չսկսին, վասն զի հելլէն կառավարութիւնը նաւային վերջնական ծրագիր մը չունի. այդ տեսակ ծրագիր մը երեսի. Ժողովին կողմէ նկատողութեան պիտի առնուի աշնան նստաշրջանին։

—Երեսփոխան Թիքաւէի Բղաքիսի այրին, որ վիրաւոր Աթէնքի մէջ մնաւ, մէկ միլիոն ֆր.ի հսնող իր հարստութեան մեծ մասը կոսկեց նոյն քաղաքին բարեգործական հաստատութեանց։ Աթէնքի ազդագրական Ընկերութիւնը կարեւոր գումար մը կը տանայ թանգարան մը կառուցանելու համար։

ԻՏԱԼԻԱ

Հռոմէն հետեւեալը կը գրեն վիեննական լրագիրներուն.— Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ ընդդիմադիր կուսակցութեան պետ Պ. Սոնինոն հաւանեցաւ նախարարութեան և խորհրդարանական յանձնաժողովին կողմէ համաձորուրդ պարտաւուած առաջարկութեան՝ զինուորական արտասահմանի վարկերու խնդրոյն համար՝ այսինքն թէ նախապէս պահանջուած երկու հարիւր միլիոն ֆր.էն քսան միլիոն տալ, մինչեւ որ զինուորական վարչութեան համար կազմուած քննիչ յանձնաժողովը ներկայացնէ իր ծրագիրը։ Ծայրագոյն ձախակողմի կուսակցութիւնը մեկուսի մնաց ատոր հետեւանքով։

Պ. ԺՕՌԷՍ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Պ. Ժօռէս Պերլիներ Թակպլատի մէջ ընդարձակ յօդուած մը հրատարակած է Ֆրանսայի նախարարներուն վրայ։ Կը յիշէ Պ. Միլլըռանի նախարարութեան պաշտօնի կոչուիլը և կը ցաւի անոր մեկուսացումին վրայ. յետոյ խօսիս կը քննադատէ Պ. Պոնիանը ու Վիվիանին։ Պ. Ժօռէս սա եզրակացութեան կը յանգի թէ Ֆրանսա չի կրնար զանց ընել իր պատկանած կուսակցութիւնը։ Բարիզի թերթերը դիտել կուտան թէ Պերլիներ Թակպլաթ, ուր Պ. Ժօռէս իր կարծիքը կը յայտնէ, Գերմանիոյ ընկերվարական-տէմոքրաթ կուսակցութիւնէն չէ, այլ ազատական կուսակցութեան կը վերաբերի։

ՅԱՆԴՈՒԻԳՆ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Ուրբաթ առաւ Բարիզի մէջ Պ. Լ. Քլէոն գոհարեղէնի վաճառատունէն, Օբերայի հրապարակին և Պուլվառ տէ Բաքիւմոնի անկիւնը, գողութիւն մը գործուեցաւ արտակարգ յանդգնութեամբ։ Դիւրապահ մը, որուն Պ. Քլէռ յանձնած էր իր վաճառատան պահպանութիւնը, առջի դիշեր հեռագիր մը ստացած էր՝ ծանուցանող թէ մայրը ծանրապէս հիւանդ է. ուստի արտօնութիւն խնդրեց Պ. Քլէռէն, որ իսկոյն տուաւ։ Վաճառատան սպասաւորը՝ Պ. Վիքտոռ Բուռարիլ, ի բացակայութեան գիշերապահին, որ սովորաբար առատները վաճառատունը կը բանայ, առտուան ժամ 7ին Պ. Քլէռի տունը գնաց, վաճառատան բանալիները ուզելու համար։ Դիւրապահին տղան յանձնեց բանալիները։ Սպասաւորը վաճառատունը մտաւ և երկաթէ փեղկերը վեր առնելու գործիքը դուրս հանեց։ Պարուարիլ սալայատակին վրայ երբ փեղկը վեր առնելու զբաղած էր, չարագործ մը, զարմանալի ճարպիկութեամբ մը ու պաղ արիւնով մը, վաճառատունէն ներս մտաւ Օբերայի հրապարակին վրայ նայող կիսաբաց մուտքէն. փեղկը դեռ վեր առնուած չէր։ Չարագործը շատ ժամանակ չունէր գործելու. ուստի յափշտակեց Օբերայի հրապարակին վրայի ակակեփեղկին մէջ դրուած արժէքաւոր գոհարեղէնները, գրպանները լեցուց և փախաւ։ Պ. Բուռարիլ ոչ բան մը տեսած էր և ոչ ալ լսած։ Երբ վաճառատան երկու կողմի փեղկերն ալ բանալով ներս մտաւ, ապշութեամբ տեսաւ թէ ապակեփեղկերէն մէկը կողոպտուած է և թէ մեծարժէք գոհարեղէններ անհետացած էին. իսկոյն դրամարկղին քով փութաց, բայց տեսաւ թէ անեղծ էր։ Պ. Բուռարիլ սկսաւ պոռալ, բայց շատ ուշ, գողը բաւական հեռուն էր։ Պ. Քլէռ իմանալով իսկոյն տեղեկութիւն տուաւ ոստիկանութեան գոմիսէրին, որ նախնական քննութեան մը ձեռնարկեց։ Պ. Քլէռ յայտարարեց թէ իր մարդոցմէն կասկած մը չունի և ամէնուն համար ալ կ'երաշխաւորէ. նոյն իսկ ինդրեց որ իր մարդիկը չհարցաքննուին, որոնք երեք կամ չորս տարիէ ի վեր իր քովը կը ծառայեն։ Պ. Քլէռ սա յայտարարութիւնը ըրաւ օրագրողի մը.

«Գողը, վաճառատան մէջ անցուցած մէկ քանի վայրկեաններուն լաւ ընտրութիւն մը կատարելով մեծարժէք ադամանդներ ու գոհարեղէններ չորեցած է։ Ափակեփեղկին ներքին եզերքը նուազ արժէքաւոր գոհարեղէններ ցիրուցան գտնուած են, որոնց անշուշտ չէ հաւնած չարագործը։ Չարագործը արդէն որոշած ըլլալու է իր գողալիքները՝ թանկագին քարեր և մարգարիտներ. կ'երեւայ թէ օրեր առաջ աչքէ անցուցած էր ապակեփեղկին պարունակութիւնը։ Մանրամասնութեամբ մը հաստատեցի թէ գողցուած են մարգարիտէ մանեակ մը՝ 50,000 ֆր. արժէքով, երկու մենարեռ ադամանդ՝ 20,000, ականակուռ զոյգ մը օղ՝ 84,000. Նաև մէկ քանի մատանիներ, փողկապի ասեղներ, զմրուխտներ և մարգարիտներ։ Կորցուած առարկաներուն ամբողջ գումարը կը հասնի հարիւր ութսունը վեց հազար վեց հարիւր ֆր.ի։»

Օբերայի հրապարակին վրայ լրագրավաճառ կին մը, որուն պորտը Պ. Լըքլէռի վաճառատան դիմացը կը գտնուի, այդ վաճառատունը բացուելու պահուն տեսեր է 25-30 տարեկան երիտասարդ մը, վազելուչ կերպով հագուած, որ այդ վաճառատան առջեւ կը պտտկէր և Պ. Բուռարիլի շարժումներուն վրայ կը հսկէր։ Լրագրավաճառ կինը կարեւորութիւն չէր տուած, վասն զի առտու ըլլալով իր լրագիրները կարգի դնելու զբաղած էր, սակայն տեսեր է որ այդ անծանօթը արագաքայլ կը հեռանար և թէ մէկ քանի վայրկեան ետքը Պ. Բուռարիլ սկսեր է պոռալ։ Լրագրավաճառ կինը ըսաւ նաև թէ այդ երիտասարդը խարտեաշ էր և մօրուսաւոր։ Ոստիկանութիւնը ամէն կողմ խուզարկութիւն կը կատարէ՝ ձերբակալելու համար այդ յանդուգն գողը։

ՈՎԿԻԱՆԵԱՆ ՇՈԳԵՆԻԵՐ

Համպուրկ կը ծանուցանեն թէ Համպուրկ-ամերիկեան նաւային գերման Ընկերութիւնը մտադիր է ովկիանեան մեծ նաւ մը չինել տալ, որ Բիւնարտ Ընկերութեան ունեցած մեծագոյն շոգենաւն մէկ ոտք երկայն և կէս ոտք լայն պիտի ըլլայ։ Այս նոր շոգենաւային չինութիւնը պիտի յանձնարարուի անգլիական նաւագործարանի մը։ Բիւնարտ Ընկերութեան մեծագոյն շոգենաւն է Լուզիտանիա, որուն ներքին կազմաւորութիւնն ու կահաւորութիւնը դեռ նոր աւարտեցաւ Բրլոյտի մէջ։ Այս ծիսոն քաղաքը 785 ոտք երկայնութիւն և 32,500 թոնս տարողութիւն ունի, և, հակառակ իր այդ հսկայ զանգուածին, ժամը 25 հանգոյց արագ կ'ընթանայ։ Ներքին կահաւորման մանրամասնութիւնը որ չափազանց պերճանքով պատրաստած է, դաղանի կը պահուի դեռ։ Իր ամէն սրահներուն և մեծ օթեակներուն մէջ բաց վառարաններ կան։ Բնականաբար, վերջին տարիներու և օրերու մէջ եղած ամէն գիւտ գործածուած են շոգենաւին նաւորդաց հանգստութեան համար։ Ամէն սենեակէ և օթեակէ կարելի է հեռաձայնով կոչել լրագրավաճառը, ափիրիչը կամ գինեվաճառը, կամ բժիշկը։ Էլեկտրականութեան գործածումն այնչափ յառաջ տարուած է հոն որ նոյնիսկ անկողինները կարելի է տաքցնել էլեկտրականութեամբ։ Շոգիի, լոյսի և էլեկտրական ամէն տեսակ լոգանքներու համար դիւրութիւններ կան հոն. կայ նոյնիսկ մարմնամարզի սրահ մը, ուր կարելի է ըմբշական վարժութիւններ ընել։ Ամէն իրիկուն 1200 հատ լուսաւորուած պատուհան կ'երեւին։ Նաւավարներուն թիւն է 800։ Նաւուն մէջ տեղ կայ 500 Ա. կարգի, 500 Բ. կարգի 1300 Գ. կարգի ճամբորդներու, այնպէս որ Լուզիտանիա ամէն անգամ, եթէ ճամբորդներու թիւը լիակատար ըլլայ, 3150 հոգիով պիտի անցնի Ովկիանոսի վրայէն։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ԱՍՏԻՃԱՆ.—Միւթէմիրի աստիճան տրուեցաւ Կ. Պոլսոյ զինուորական Կայս. վարժարանին օսմ. գեղագրութեան ուսուցիչ Մէհմէտ Հալէդ էֆ.ի։

ՊԱՇՏՈՒԱՆՆԵՐ. — Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Բըժշկական Կայս. վարժարանին մանկաբարձութեան ուսուցիչ դոկտոր Ասադ Տէվրիշ պէյի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ Եռգդաի Հայոց առաջնորդ Տ. Յովհէն վ. Դիմաքսեանի և Գրուսայի Խախամպաշի Մոշէ Հապիպ էֆ.ի։

ՇԱՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՀԱՆԳԻՍՈՒԹԻՒՆ.—Երէկ իրիկուն, երեքաթթի, Պարսից դեսպան Էրֆա-իւտ-Տէօվլէթ Ճէնապը Էշրէֆ իշխան Միրզա Ռիզա խան և իրբեւ արտասովոր դեսպան ժամանած Մուէյէտ-իւս-Սալթանա Միրզա Ռիզա խան Կայս. Պալատ հրաւիրուելով ճաշեցին և յետոյ պատիւ ունեցան ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Վեհ. Սուլթանին։ Ապա Մուէյէտ-իւս-Սալթանա Միրզա Ռիզա խան, շաբաթ օրը Կ. Պոլսէն մեկնելու առթիւ, իր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց յոտս Կայս. Դասոյին։

ՊԱՐՍԻՑ դեսպան Միրզա Ռիզա խան և պատուիրակութեան պետ Միրզա Ռիզա խան, ինչպէս կ'երեւայ վերոգրեալ Պաշտօնական Ծանուցումէն, երեկ իրիկուն Կայս. Պալատ հրաւիրուելով ճաշեցին և յետոյ պատիւ ունեցան ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Վեհ. Սուլթանին։ Պատուիրակութեան պետը, Կ. Պոլիս գտնուած միջոցին իր արժանացած Կայս. մեծարանքներուն համար, երախտագիտութիւն մատոյց յոտս Կայս. Դասոյին։ Նաև շաբաթ օրը Կ. Պոլսէն մեկնելուն առթիւ իր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց։

—Պարսիկ պատուիրակութեան պետը, հիւրընկալուած գնդապետ Շեվքէթ պէյի և դեսպանատան առաջին Թարգման Յովհաննէս խանի հետ, երեկ առտու Բալդիզ չոգենաւակով Վերին Վոսփոր գնաց և Աւստրիոյ, Ամերիկայի, Անգլիոյ, Ֆրանսայի, Իտալիոյ ու Գերմանիոյ դեսպանատունները հանդիպելով, հրաժեշտի համար այցեւորմամբ թողուց։ Վերադարձին ծովային նախարար Հասան Բաշի փաշայի ապարանքը և յետոյ Թնդանօթարանի պաշտօնարանը հանդիպելով այցեւորմամբ թողուց հրաժեշտի համար։ Պատուիրակութեան պետը, երեկ, նոյն նպատակով նաեւ այցեւորմամբ թողուց Մեծ-Վարքապետին, ներքին գործոց նախարարին, պետական Խորհուրդին նախագահին և մուս նախարարներուն։

—Պատուիրակութիւնը ապա Պարսից դեսպանատուն գնաց և ներկայ գտնուեցաւ Թէյի սեղանի մը։

—Պատուիրակութիւնը միեւնոյն պաշտօնով Աթէնք ու Պուքրէշ պիտի ուղեւորի։

ԳԵՐՄԱՆՈՒՀԻ դեսպանի փոխանորդը, առջի օրը, տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ՀԼԻԳԷՊԻԼի Կայս. գործարանին մէջ, ինչպէս ծանուցուեցաւ, Կայս. Իրատէի մը համաձայն, ամէն տարի մայիս, յունիս և յուլիս ամիսներուն մէջ օսմ. արհեստագործութեան ցուցահանդէս մը պիտի կազմակերպուի։ Այդ ծրագրին իրականացումին վերաբերեալ գործանութիւնները եպարքոսական պաշտօնարանին մէջ աւարտած ըլլալով, գրուեցաւ առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան և քաղաքապետութեան հարկ եղածը ի գործ դրուելու համար։ Միանգամայն կայս. անձնական Գանձուն պաշտօնարանին մէջ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ Հէրէքէի Կայս. գործարանին Տնօրէն Հաճի Աբիճի պէյի նախագահութեամբ և նաւային մերիվա Հիքմէդ փաշայի և ուրիշ պաշտօնատարներու անդամակցութեամբ։ Ցուցահանդէսին շինութիւնը շուտով պիտի սկսի։

ՇԻՐԿԷՏԻ ԿԱՅԱՐԻՆի վարչական Խորհուրդը որոշեց ելմտական 1322 տարուան համար մէկ ոսկի չահարաժին տալ։

—Շիրքէթի Խայրիէի մայիս ամսուան հասոյթն է 1,437,859 ղրուշ. անցեալ տարուան նոյն ամսուն 1,339,788 էր և նախորդ տարին ալ 1,271,018։ Ելմտական ներկայ տարուան մարտ, ապրիլ և մայիս ամիսներուն ընդհանուր հասոյթն է 3 միլիոն 541,249 ղրուշ. անցեալ տարի 3,537,853 էր և նախորդ տարին ալ 3,227,780։

ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ վարժարանին տարեկան քննութիւնները պիտի աւարտին յառաջիկայ շաբաթ օր։ Վարժարանին հաստատման յատուկ պէտքերու գնումը կատարուելուն առթիւ, վարժարանին վերաբացումը յառաջիկայ սեպտեմբերին պիտի չկրնայ կատարուիլ, որպէս արձակուրդը պիտի տեւէ մինչեւ Բամազանի Պայրամին վերջը։

ԿՐԹԱՆԱՆ նախարարութեան առողջապահական մարմինը հրահանգ մը պատրաստեց, սահմանելով վարժարաններու Տնօրէններուն և ուսուցիչներուն կողմէ ձեռք առնուելիք միջոցները, երբ հարսանիք, կարմրախտ, թիֆօ, ծաղկախտ և այլ այդ կարգի տարփոխիկ հիւանդութիւններ ծագին ուսանողներու մէջ։ Այդ հրահանգը պիտի զրկուի բոլոր վարժարանները, ծանուցանելով որ անոր տարամարդութեանը մասին պատասխանատու են Տնօրէնները և ուսուցիչները։

ՖՈՒՌԴՈՒԼԻ ծովակալը, որ, ինչպէս ծանուցինք, Կ. Պոլիս կը գտնուէր, երէկ Պիրէն ուղեւորեցաւ Նըտիվիէի չոգենաւով։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ դեսպանին եղբայրը՝ Աւստրիոյ Հիւսարներու զօրագունդին գընդապետ Բալլավիչինի մարքիզը, որ Կ. Պոլիս կը գտնուէր, երէկ Աւստրիա վերադարձաւ Քէօսթէլնէքի չոգենաւով։

ՋՐՕՍԱԿԱՆ ՊՏՈՒՈՑ — Աւստրիոյ ու Ռուսիոյ դեսպանները, երէկ, իրենց պահականներով մինչեւ կղզիները գացին զբօսական պտոյտի համար և իրիկուան վերադարձան։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՕՍՄԱՆԻՈՅ միջեւ առեւտրական դաշնադրութեան բանակցութիւնները յուլիս 1ին (Ն. Տ.) պիտի սկսին, վասն զի այդ թուականին կ'ուարտի հիմնուան պայմանագրութեան պայմանամամը։ Երկու կողմի պատուիրակները նախնական քննութիւնները աւարտած են։ Կ. Պոլսոյ Ռուսական դեսպան Պ. Բարինու, որ իր կառավարութեան կողմէ առաջին պատուիրակ կարգուած է և արձակուրդով Պուքրէշ կը գտնուի, այս նպատակ Պոլիս կը վերադառնայ երկրորդ պատուիրակին հետ։

ՆՈՐՔԻՒՂ գործոց նախարարութիւնը ծանոյց պէտք եղած տեղերը թէ, որպէս զի Համազգային Անկելանոցին հասոյթները չվնասուին, ասկէ վերջ թատրոններու մէջ առանց տոմսակի մարդ չընդունուին։

ՄԱՐԴԱՀԱՆՄԱՆ. — Ներքին գործոց նախարարութենէն հրահանգ խնդրուեցաւ որ մարդահանմարի մասը տումարներուն մէջ ամուսնութեանց դէպքերն ալ նշանակուին։

ՄԱՆԻՍԱՒՈՒԻ վարչութիւնը որոշեց Ախոր Դարուի առջեւ ալ նաւամատոյց մը չինել, Այսթէֆանոսի գիծին յատկացուած չոգենաւերուն համար։

ՍՈՒ ԼՈՐԱՆ կողմէ Կ. Պոլսոյ գործակալ կարգուած Պ. Կրէկովիչ յուլիսի սկիզբները հոս պիտի ժամանէ։

ՌՈՐԱՑԻ գերմանական հիւանդանոցը պիտի ընդարձակուի և աղոց յատուկ յարկ մը պիտի աւելցուի։ Գերմանիոյ դեսպանատունը խնդրած է ձեռնտա պաշտօնարանէն որ այդ նպատակով Եւրոպայէն բերուելիք իրեղէնները մաքսէ ազատ ըլլան։

ՍՈՖԻԱՅԻ մէջ երկուշաբթի գիշեր սեղացած անձրեւէն ու կարկուտէն ողողումներ պատահեր են։ Սոֆիա-Վառնայի երկաթուղիին մէկ մասը ողողումներէ ջնասուած ըլլալով, կառախումբերը չենկրնար անցնիլ, որով ուղեւորները և ապրանքները նոյն տեղը ուրիշ կառախումբ կը փոխադրուին։

ՊՐՈՒՍԱՅԻՆ կը գրեն թէ, կ'ըսէ Սապահ, վաճառականներէ ոմանք «Տալլու»ի պատրաստութեան մէջ ստորին տեսակէ բամբակ գործածել սկսած են, ինչ որ պիտի վնասէ այդ ապրանքներուն նեբրոպայի մէջ ունեցած յարգին. հետեւաբար կը խնդրուի որ ձեռնտա պաշտօնարանը այդ մասին հարկ եղած միջոցները ձեռք առնէ։

— Պրուսայէն առնուած լուրերու նայելով, խոզակի բերքը այս տարի շատ լաւ է։ Շեբսիները չորրորդ քառորդը սկսած են խոզակ փաթթել։ Թարմ խոզակի առաջին բերքին քիլոն 22էն 28 ղրուշ կը վաճառուի ոսկիդրամ։ Նոր բերքին սպասուելուն հետեւանքով, մեծաքսի վրայ առեւտուր գրեթէ բնաւ չի կատարուիր։ Եւրոպայի մէջ մեսաքի գիներուն անկումը Պրուսայի հրապարակին վրայ ալ ազդեցութիւն ըրած է։

ՕՍՄ. ՊԱՆԴԱՔՇԻՆ ընդհանուր Տնօրէն Պ. Տրիկնս երեք ամսուան արձակուրդով, երէկ, Բարիզ ուղեւորեցաւ Բէօսթէնէի ճամբով։

ՍԿԻՈՏԱՐԻ ընդհանուր դատախազ Ինան պէյ որ Կ. Պոլսոյ վերաքննիչ ատեանն անդամ կարգուած է, վճռաբեկ ատեանին մէջ պիտի պաշտօնավարէ։

ԱԼԻԳԻՆԵՐը.— Օտար երկիրներէ գաւառական նաւանգիստները տարուած կարգ մը ալիքներու մուտքը արգիլուեցաւ, վասն զի տարբերութեամբ կատարուելով հաստատուած է թէ ուտուելու անյարմար են։

ՈՂԵՆԱՐ ԵՒ ԴԱՄՆՈՒԿ.— Զանազան տեղերէ երէկ Կ. Պոլիս բերուեցան 1210 ոչխար և 1908 գառնուկ։

ԵՂԻՊՏՈՍԻ մէջ վերջացող չաբթուն ժանտախտ 29 դէպքեր ու 21 մահեր պատահած են։ Անցեալ փետրուարէն մինչեւ հիմա պատահած դէպքերու թիւն է 1489 և մահերունն ալ՝ 1112։

ԽՈՐԴԱՆՈՒԹԵԱՆ ԳԱՏ ԳԸ.— Պոլսոյ պատժական ատեանը, երէկ, սկսաւ զբաղիլ խորդպսութեան գործով մը, որ սա պարագաներուն մէջ տեղի ունեցած է.— Ֆէնէր բնակող Եորկաքի, Սթաւրի ու Արիսթաքի իմանալով որ Զմարաղտա անուն կին մը, իր աղջիկները տեսնելու համար, Աթէնք գացած է և թէ Պոլիս, Զընանգաղու, երկու խանութ ունի, այդ խանութները ուրիշին վաճառելու խարդախութեամբ։ Այդ երեք անձերը Ֆէնէր բնակող յոյն կին մը գտան, իբրեւ վերոյիշեալ Զմարաղտան ներկայացուցին, ըսելով որ իր խանութները ուրիշին պիտի ծախէ և զիրենք փոխանորդ կարգած է։ Եորկաքի, Սթաւրի ու Արիսթաքի այդ կնոջ հետ Թուխխանէի Շերիֆի դատարանին ներկայացան. հոն Հէյօճէթ Շերիֆ մը պատրաստուեցաւ՝ յայտնող թէ Զմարաղտա այդ երեք անձերը իրեն փոխանորդ կարգած է։ Յետոյ այդ Հէյօճէթով ազերսագիր մը պատրաստեցին ըսելով որ նոյն կինը խ

բարոյական զեղծումներու բաց դուռ կը թողուն, այլ մասամբ իւիք նոյն իսկ կը հարկադրեն զեղծում գործելու։ Այր մը կրնայ սիրաբանել, զեղխ ու չուայտ կեանք վարել ուզածին չափ. «երիտասարդ է, այր է» Լայն բառերով կը չքմեղացնենք զայն։ Երբ կին մը, մանաւանդ այրի կամ ամուսնէն լքեալ կին մը սակայն իրեն ծանօթ մարդու մը հետ խօսի կամ անոր նայի, անբարոյական է «ի խաչ հան զդա» կը պոռանք։

Այս անարդարութեան և անմտութեան դէմ քարերն անգամ կ'աղաղակեն։ Զարմանալի երեւոյթներ ալ տեղի կ'ունենան երբեմն մեր Դատաս. Խորհուրդին մէջ։ Ամուսնական խնդիրներու երկար բարակ ձգձգումներով և յապաղումով, Խորհուրդը կիներուն անօթի մնալուն պատճառ կը դառնայ և ետքը յաղթանակ տանողի գոհունակ ժպիտով մը կը յայտարարէ «եթէ կինը անբարոյական չըլլար, ինչպէս կրնար մինչեւ այժմ ապրիլ»։ Արդարադատութեան այս զգացումը օրինակելի է։ Ամուսնական խնդիրները ուսումնասիրութեան դեռ շատ կարօտ են, բայց պահանջներ կան որոնք անյապաղ կերպով պէտք է իրագործուին, եթէ մեր համայնքի ընտանեկան կեանքի հոգածութեան նշոյլ մը կայ դեռ մեր մէջ։

ԼՈՒՌՆ ԺՈՂՈՎԻ ԱՇԽՈՐՀՈՒՆԸ

Լոսն Ժողովը գումարուեցաւ այս առաւօտ, Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, Նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր։ Ներկայ էին, Կրօն՝ Ժողովէն՝ Տ. Վահրամ և Տ. Գրիգորիս արքեպիսկոպոսները, Տ. Ղեւոնդ Դուրեան և Տ. Գրիգորիս Պալատեան վրդ.ները, Տ. Յովհաննէս Մկրտեան, Տ. Սահակ Տէր Սարգսեան, Տ. Կարապետ Սանտալճեան Ա. քահանաները, և Տ. Մինասի Աշճեան ու Տ. Գրիգոր Ճէպէճեան քահանաները։ Բաղ. Ժողովէն՝ դեր-ատենապետ Տիրան պէյ Աշնան, Գէորգ էֆ. Ալանեան, Յօթթ. Տիգրան պէյ Աճէմեան և Մկրտիչ էֆ. Սասեան։

Ժողովը զբաղեցաւ իր օրակարգին վրայ գտնուած խնդիրներով, և նիստը կը շարունակուէ՝ լրագրոյս մամուլը դրուած պահուն։ Հետեւաբար, վարչական որոշումները վաղուան թիւով։

*** Լոսն Ժողովի նիստէն ետքը, Ս. Պատրիարքը ներկայ կը գտնուի Կեդր. Վարժարանի ընթացաւարտ կարգին հայերէնի և հայ մատենագրութեան քննութեանց։

Գ Ա Հ Ի Ր Ք Ի

ՆՈՐԱԿԱՌՈՅՑ ԵՐԿՍԵՌ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ

Վերջերս ծանուցինք թէ Պոլսոյ փաշա Նուպար իր անձնական ծախքով վերաշիներ է Գահիրէի ազգ. վարժարանը, որուն բացումն եւս կատարուեր է։ Շահեկան կը համարինք կարգ մը տեղեկութիւններ հաղորդել այդ Նորակառոյց վարժարանին վրայ, որոնք հաղորդուած են մեզ Գահիրէէ.—

Գրեթէ տարիէ մը ի վեր հիմնարկուած էր վարժարանը և այս օրերս աւարտելով, բացումը կատարուեցաւ Եգիպտոսի Ս. Առաջնորդին նախագահութեամբ և ի ներկայութեան Վեհ. Պոլսոյ փաշայի և հրաւիրեալ ծանօթ ազգայիններու։ Շէնքը չինուած է օղաւէտ Թաղի մը մէջ, ի Պուլաք, քարուկիր և առողջապահիկ պայմաններով. օդի, լոյսի վայելման համար բան մը խնայուած չէ. վարժարանը երկյարկանի է. մանչերու և աղջկանց շէնքերը զատ զատ չինուած են և պատով մը բաժնուած։ Դասարանական դրութեամբ չինուած են. շէնքին ճարտարապետ եղած է նոյն ինքն բարերարը. երկսեռ վարժարանին ճակատը խիստ զարդարուն է և հիացում կ'ազդէ բոլոր այցելուներուն. վարժարանի յատուկ բոլոր մանրամասնութիւններն հոգացուած և չինուած են, ճաշարաններով, խոհանոցներով, և պիտի ունենայ ընդարձակ պարտէզ մը. շէնքը խիստ հաստատուն է և նմանը չատ քիչ կը գտնուի. բոլոր դրասեղանները և դպրոցական պիտոյքները բերուած են Եւրոպայէն, յատուկ հոգածութեամբ և ծախքով Ն. Վեհմութեան. քարտէսներ, գործիքներ եւն. ամբողջացած են և կը զարդարեն վարժարանին ներքին կողմը։

Բաց ասած, մանչերու վարժարանին վրայ չինուած է նաև Առաջնորդարան մը, որ ունի ընդարձակ սալօն, դիւանատուն, երեք փոքր սենեակներ, Առաջնորդին համար ննջարան, խոհանոց մը, ճաշարան եւայլն, ամէնքն ալ կոսաւորուած ծախքով և խնամօք Պոլսոյ փաշա Նուպարի։ Սոյն նորակերտ և հոյակապ շէնքերուն բացումը կատարելու համար օր առաջ պատրաստութիւններ տեսնուած էին. հրաւիրուած էին Գահիրէի բոլոր պաշտօնական մարմինները Դաւ. և Բաղ. Ժողովոց անդամներ, Հոգաբարձութիւնք եւն.։ Որոշեալ օրը յունիս 10ին (Ն. Տ.) ներկայ էին բաց ի պաշտօնական մարմիններէ, Տէր և Տիկին Պոլսոյ փաշա, Տ. և Տիկին Առաքել պէյ Նուպար, Զարեհ պէյ և կրթասէրներու բազմութիւն մը։ Ժամը 11ին (Ք. Ե.) բացման հանդէսը սկսաւ Պոլսոյ փաշայի մէկ բանախօսութեամբ, որուն պատասխանեց Առաջնորդը պատշաճ խօսքերով և յանուն Գահիրէաբնակ ազգայնոց յայտնեց երախտագիտութիւն անոնց յայտնեց երախտագիտութիւն Անոնց ինչպէս անձնական ծախքերով Վեհ. Տ. Գրիգորիս Պալատեան Վրդ. Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի Ս. Ս. Հայրերուն՝ ուսումնասիրելու համար։ Ժողովը այս անգամ ինչ ինչ փոփոխութիւններով վաւերացուց զայն։ — 3. Եդեսիոյ Ժողովանքը հեռագրով մը կը ծանուցանէն թէ եկեղեցական քննիչ Տ. Փառէն վրդ. Մելքոնեան ժամանած է։ Ժողովը արժան դատեց Տ. Փառէն վրդ.ի քննութեան ելքին սպասել։ — 4. Ղալաթիոյ Դպրաց Դասը տեղեկագրած էր թէ Դպրաց Դասու Ժողովով Տնօրէն Խորհրդոյ անդամ ընտրուած են հետեւեալները.— Դանիէլ Բարունակեան, Սմբատ Բէյսէեան, Ստեփան Ակայեան, Տիրան Լօզմաճեան և Հրանտ Պօշնակեան։ Դպրաց Դասը երկրորդ գրով մը ծանուցած էր թէ համահաւ հաւանութեամբ պաշտօնապէս դպրապետ ընտրած է Եդուարդ էֆ. Դարակէօզեանը։ Ժողովը մայրաքաղաքիս Դպրաց Դասերու կանոնագրին համաձայն գտնելով այս ընտրութիւնները, հաստատեց և արժան դատեց Եդուարդ էֆ. Դարակէօզեանի ուղղել դպրապետի յատուկ օրենադիր կոնդակ մը։—5. Ֆէրիգիւղի Նորընծայ Տ. Վարդան քհն. Դարակէօզեան, առաջնորդութեամբ Թաղին փոխ-աւագերէց Տ. Դէորգ քհն. Անանեանի, ներկայացաւ Ժողովին որ չնորհաւորեց իր նուիրական պաշտօնը և մաղթեց ըլլալ «մշակ առանց ամօթոյ»։— 6. Սսոյ միաբան Տ. Միքայէլ վրդ. Աշապահեան գրով մը կը խնդրէր Ամարաւոր Դպրեվանքը մտնել։ Ժողովը նկատելով որ Դպրեվանքի մէջ տեղ չկայ և Միս ալ իր օրինաւոր դպրոցը ունի, որոշեց պատասխանել թէ Սսոյ մէջ ալ կրնայ ուսանիլ։— 7. Զմշկածագի տեղապահ Տ. Յովհաննէս վրդ. Տէր-Յակոբեան կը խնդրէր Զմշկածագէն ունեցած իր պահանջքին վճարումը ապահովել։ Ժողովը հարկ համարեց գրել տեղական վարչութեան որ հոգայ անոր նիւթական ապրուստը։— 8. Տիարպէքիրի Առաջնորդ Տ. Եզեկիէլ Ծ. վրդ. կը յայտագրէր թէ երեսուն տուն Ասորիներ իրենց քահանայով կը փոփաքին Հայ եկեղեցին ընդունիլ, իրենց լեզուն և ծէսը պահելու պայմանաւ։ Ժողովը որոշեց պատասխանել թէ հնար է ընդունիլ զանոնք, երբ անպայման կերպով կը հայտնան, իսկ եթէ իրենց ծէսին մէջ մնան՝ պէտք է մերժել, որպէս զի դժուարութիւններ չծագին ապագային։— 9. Դասթէմանիի Տ. Թադէոս քհն. Ներսէսեան և Գէրչէհիրի Տ. Դէորգ քհն. Թէրզիեան առանձին գրերով կը խնդրէին այլուր պաշտօնավարել։ Ժողովը որոշեց ազդարարել որպէս զի իրենց տեղերը մնան։— 10. Բարերդի Առաջն. Տեղապահ Տ. Դէորգ վրդ. Իրիանոսեան գրով մը կը խնդրէր արամի կին մը ուրիշի մը հետ պսակել, առարկելով թէ կնոջ կողմէ յանդուգն սպառնալիքներ կ'ըլլան։ Ժողովը որոշեց պատասխանել թէ այս տեսակ պայմաններու տակ վերամուսնութիւն չըլլար։

—Երկկ, կէս օրէ առաջ, տեղի ունեցաւ Պէրպէրեան վարժարանի աւագ և երիցագոյն դասարանաց գծագրական երկրաչափութեան և ընդհ. երկրաչափութեան բերանացի քննութիւնները, զորս Ֆրանսերէն լեզուով կը վարէր վարժարանին ուսուցիչ Պետրոս էֆ. Ատրունի (Կայս. Համալսարանէն ընթարցաւարտ և Պէրպէրեանի նախկին սան)։ Քննութեանց ներկայ էր կրթական Նախարարութենէն Թէվֆիգ պէյ, ուսուցիչ չափական գիտութեանց իտատիչներու։ Աշակերտաց տուած յաջող պատասխաններէն մեծապէս գոհ մնացին քննիչները և չնորհաւորական բառեր արտասանեցին։

Թէվֆիգ պէյ ներկայ գտնուեցաւ նաեւ երէց կարգի օսմաներէնի քննութեան, զոր կը կատարէր վարժարանին Տնօրէն Պետրոս էֆ. Կարա գեհեան։ Թէվֆիգ պէյ աշակերտաց յաջող պատասխաններէն չատ գոհ մնալով իր մասնաւոր չնորհաւորութիւններն յայտնեց այս փայլուն արդիւնքին համար։

Իսկ կէս օրէ վերջ կատարուեցաւ աւագ և երիցագոյն դասարանի առեւտրական աշխարհագրութեան քննութիւնը գիրանսերէն լեզուով։ Քննութիւնը կը վարէր նոյն ճիւղին ուսուցիչ Մ. Պէնուս։ Աշակերտներու սահուն գիրանսերէնով կը խօսէին ուղղուած հարցումներուն վրայ և գոհ կը ձգէին ներկաները։

ԼՈՒՍԱՆԱԳՈՂԻ ՄԸ ԳԱՆԹԱՆԱԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Նիկոմիդիայէն «Աշտակիր եկեղեցասէր» մը կը գրէ մեզ.—

Գրեթէ երկու տարիներ սահեցան այն տխուր դէպքէն ի վեր, որ տեղի ունեցաւ Կէյվէ-Միջագիւղի մէջ, ըսել կ'ուզեմ ծանօթ խաչագողութեան գայթակղեցուցիչ դէպքը։ Միջագիւղցիներուն հետ ամէնքս ալ տխրութեամբ համակուած էինք և չփոթած ու անհամբեր կը սպասէինք գողութեան հեղինակին խըստութեամբ պատժուելուն։ Ուրախ ենք յայտնարարելու թէ չնորհիւ Կայս. արդարադատ կառավարութեան՝ նոյն գիւղի եկեղեցւոյն վերաբերեալ սրբազան անօթները, թանկարժէք խաչերը, Սկիհները և Աւետարաններու վրայի արծաթեայ խաչերն ու զարդերը անխնդօրէն յափշտակող Յովհան Մուրատեան անուն չքաւոր՝ Նիկոմիդիոյ վերաքննիչ (խսիինաթ) ատեանին կողմէ դատապարտուեցաւ վեց ամիս բանտարկութեան և 15,000 ղրուշ դրամական տուգանքի։ Այդ չնորհուն նակը, սակայն, որ նախապէս Կէյվէ գաւառակի պատժական նախագահ (պիսատիք) ատեանին կողմէ ալ դատապարտուած էր, Իզմիտի վերաքննիչ դատարանին արձակած վճիռն գոհ չմնալով, իր բանտարկութեան չրջանը լրացնելէ վերջ՝ դիմեց նաեւ Կ. Պոլսոյ վճռաբեկ (թէմիզ) ատեանին, որ ամէն կերպով հաստատեց ու վաւերացուց Իզմիտի վերաքննիչ ատեանին արդարացի վճիռը։ Միջագիւղցին Յովհան, Կայս. Կառավարութեան այս բարձրագոյն ատեանի վճիռը ստանալուն, փոխեց Ազգ. Պատրիարքարանի դուռը ափ առնել և Վիճակիս Առաջնորդ Տ. Ստեփաննոս արքեպիսկ. Յովակիմեանի, իր հոգեւոր ծնողին դէմ անպատշաճ լեզու գործածելով փորձեց Վարչութիւնը խաբել։ Եւ երբ ամօթաւոր՝ Միջագիւղ վերադարձաւ, սկսաւ իր պաշտպանները թէլադրել՝ որպէս զի ո՛և է եղանակաւ յաջողին Նիկոմիդիոյ Ս. Առաջնորդէն հրաման ստանալ իրեն համար որ քահանայագործէ։ Այս մօտ եղած յայտնի պաշտպանութիւնները սակայն ոչ է արդիւնք առաջ չկրցան բերել, վասն զի Միջագիւղի ժողովուրդը խորապէս համոզուած էր թէ խաչագողութեան բուն հեղինակն էր Յովհան Մուրատեան սմանուկ ու կամացուկ չքաւանան։ Մէկ խօսքով, Միջագիւղի ժողովուրդը անդրդուելի էր իր համոզման մէջ և խորապէս յարգող՝ Կայս. Կառավարութեան երեք դատարաններու (պիսայիք, իսթինաֆ, թէմիզ) կողմէ արձակուած վճիռներուն։

Խաչագողի պաշտպաններն այս ամէնը քաջ գիտնալով, երբ համոզուեցան թէ իրենք իրենց բան մը պիտի չկրնային ընել երբէք, խորհեցան արքանեակներ հայթայթել և յաջողեցան ալ։ Ասոնք իրենք իրենց մէջ համաձայնեցան խաչագողը արդարացնել և միւս անմեղ քահանան՝ Տ. Դաւիթ Սէֆէրեանը արատաւորել։ Միջագիւղի ու Ատաբազարի ջօջերէն ոմանք այսպէս անիրաւութեան խմոր մը կազմելով, Միջագիւղ հրաւիրեցին Առաջնորդ Սրբազանը և համոզեցին որ Յովհան չքահանային փիլոն կրելու արտօնութիւն տայ, և երբ Ն. Սրբազնութիւն ի սէր խաղաղութեան արտօնեց ու յանցաւոր քահանան փիլոն առած եկեղեցիէն ներս մտնել ուզեց, բարեպաշտները ընդդիմացան և պահանջեցին որ կառավարական ու եկեղեցական օրինաց համաձայն կարգալոյծ ըլլայ։

Մնդիրը եթէ հոս վերջանար՝ պիտի չուզէինք հանրութեան ճանձրոյթ պատճառել, բայց որովհետեւ բուն գայթակղութիւնը ասկէ վերջը կը սկսի, պիտի պարտաւորուինք ներկայացնել զայն ո՛չ միայն հանրութեան այլ նաեւ հոգեւոր իշխանութեան։ Նոյն այն ջոջերը, որոնք ապիկար քահանայի մը գլխաւորութեամբ, իրրեւ հաշտարար մարմին Միջագիւղ գացին, փոխանակ հաշտութիւն գոյացնելու՝ ատելութիւն սերմանեցին և ի լրումն ամենայն չարեաց՝ խաչագողը Ատաբազար տարին ու Ս. Կարապետ թաղի եկեղեցին մտցնել յանդգնեցան։

Ատաբազարի ժողովուրդը, որ Նիկոմիդիոյ Վիճակին մէջ կրնայ եկեղեցասէր ժողովուրդ մը նկատուիլ, այս պարագային բոլորովին յուզուած է։ Ս. Կարապետի թաղեցիները կը փափաքին ժամ առաջ նոյն չքահանան հեռացնել իրենց թաղէն, վասն զի կատարեալ քար գայթակղութեան է եղած։ Եւ շատ զարմանալի է որ Ս. Կարապետ թաղի ջոջերէն ոմանք, որոնք իբրեւ հաշտարար մարմնոյ անդամ կէյվէ-Միջագիւղ գացած էին, առանց խղճահարելու յանդգնեցան նոյն իսկ խաչագողին պատարագել տալու փորձ ընել։ բարեբախտաբար նոյն թաղի ողջախոհ անձերը չուտով առաջքը առին այս անպատեհութեան։

Այս բոլոր տխուր իրադարձութեանց իրազեկ ըլլալով կը զարմանամ թէ Ս. Կարապետ թաղի քահանաները ինչպէս կը թոյլատրին որ խաչագող չքահանան փիլոն առնէ, աղօթք և Աւետարան կարդայ՝ երբ արգիլուած է անոր խորհուրդ կատարելը, այսինքն պատարագել, մկրտել, պսակել, և այլն։

Արդ՝ նկատելով որ Միջագիւղի այս խաչագողը երեք դատարաններէ ուրոյն ուրոյն իբրեւ գող դատապարտուած է, և նոյն ատեն եկեղեցական կանոնի համաձայն ալ, սրբապիղծ է, իսնարհարար կը խնդրեմ Նիկոմիդիոյ Ս. Առաջնորդէն, որ հաճի իր հայրական ուշադրութիւնը դարձնել Ատաբազարի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյն վրայ և անոր նուիրական սեմէն ներս սպրդող խաչագողը խպտա հեռացընել, ո՛չ միայն Ատաբազարէ՝ այլ նաեւ Նիկոմիդիոյ Վիճակին բոլոր թեմերէն, կեդր. Կրօն. Ժողովն պահանջելով նաեւ անոր փիլոնազրկութիւնը։

ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

Վարժարանի ամավերջի քննութիւնները պիտի չարունակուին վաղը, հինգշաբթի, հետեւեալ կարգացոյցին համաձայն.— Կէսօրէ առաջ. աւագ և երիցագոյն (պատմութիւն իսլամասիրութեան), երկրագ (կենդանաբանութիւն), կրտսերք (աշխարհագրութիւն), կրտսերագոյնք (օսմաներէն), ; Կէսօրէ յետոյ. աւագ և երիցագոյնք (լատիներէն), երկրագ և կրտսերք (անգլիերէն ու գերմաներէն), կրտսերագոյնք (պատմութիւն), երախայք (իրագիտութիւն)։ Աշակերտաց նկարչական, գծագրական և գեղագրական աշխատութիւնք ի տես դրուած են։ Քննութիւնք կը սկսին առաւօտեան ժամ 1½ին (Ք. Թ.) և կը տեւեն մինչեւ 5, կէս ժամ դադարով. իսկ կէսօրէ վերջ 6½էն մինչեւ 10։

ՍԱՄՍՈՆԻ ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Կը ծանուցանենք Սամսոնի մեր հին և նոր բաժանորդներուն, թէ տեղւոյն մեր գործակալն է Նշան էֆ. Զատրճեան, որուն պէտք է դիմել՝ բաժանորդագրական յանձնարարութեանց և վճարմանց համար։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆԴՈՆ, 25 յունիս.— Անգլիոյ առաջարկութիւնը՝ ծովի վրայ կատարուած գրաւումներու օրինաւորութիւնը վճռելու պաշտօնով դատարան մը հաստատելու մասին, տարբեր է նոյն նպատակով եղած գերմանական առաջարկութենէն, վասն զի դատաւորներուն իրաւունք կուտայ, ո՛չ միայն վճիռ մը բեկանելու, այլ խնդիրը դատելու համար։ Իրաւարարութեան մնայուն դատարանին անդամները բարձր թոշակներ պիտի ստանան, որոնց պիտի մասնակցին բոլոր Պետութիւնները՝ իրենց ելմտացոյցին կարեւորութեան համաձայն։

ԼՈՆՏՈՆ.— Լոտարա թագաւորին կողմէ Դերմանիոյ կայսր եղած հրաւէրը, Անգլիա ուղեւորելու համար, Վիլհէլմ Բ.ի յանձնեց Պերլինի կայս. ասպատանները պեռը, որ գնումներ կատարելու համար Անգլիա գացած էր։ Պալտօնական ընդունելութիւնը նոյնիսկ պիտի կատարուի Ուինսորի պալատն մէջ։ Վիլհէլմ կայսրը, յետոյ, Սանտրիկէմ պիտի երթայ՝ Կալլէսի իշխանին այցելութիւն տալու։

ՍՈՖԻՈՒ.— Պուլկարիոյ իշխանին՝ Սաքս-Քոպուրկի իշխանութիւնն հետ ամուսնութեան լուրը կը հերքուի։

ԼՈՆՏՈՆ, 25 յունիս.—Միլիառատէր Պ. Բարնէկի Լա Հէ ժամանեց։ Քիլի մէջ չաբաթ մը հիւրը եղած էր Վիլհէլմ կայսեր։

ՔԻԼ.—Դերմանիոյ կայսրը ճարտնական մարտանաւը երթալով, այցելութիւն տուաւ ճարտնցի Իճուն ծովակալին։ Վիլհէլմ Բ. բանախօսութիւն մը ընելով հանրութիւն յայտնեց Միքատորիոյ մոտածմանը՝ նաւաբատին մը ղրկելու Քիլ։ Վիլհէլմ Բ. յարեց.— «Երբ երկու դրօշներ և երկու նաւատորմիղ քով քովի ընթանան, բարիք մը կ'ըլլայ խաղաղութեան համար։»

ՀՈՌՈՄ.— Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովը ընդունեց զինուորական արտասովոր ծախքերու եկմտացոյցը։ Մերկայսրը ընդունեց արտաքին գործոց եկմտացոյցը։ Վիճաբանութեանց պահուն արտաքին գործոց նախարար Պ. Դիդոնի յայտարարեց թէ ամէն կերպով յուսալի է որ Լա Հէի Դեսպանախորհուրդը լաւ արդիւնքներ պիտի ունենայ, որոնց միշտ պիտի գործակցին իտալական պատուիրակները։

ՊԵՐԼԻՆ.—Պաշտօնաթերթը կը ծանուցանէ բարձրագոյն պաշտօնատարներու մասին փոփոխութիւններ։ Բոստաովքի կոմսը և Պ. Շգուտ կը պահին նախարարի իրենց տիտղոսը ու կարգը։ Նաեւ Պ. Շգուտ Աւագագ ժողովին անդամ անուանուած է։ Սեւ Արծիւ պատուանշանը տրուած է եկմտական նախարար Պառոն ֆոն Ռայնպաղէնի։

ՌՈՒՄԻԱ.— Այսօր հրատարակուեցաւ Դեղին Տետրակը, որ կը պարունակէ ֆրանսիական համաձայնութիւնը։ Երեսփոխանական ժողովը ամառուան արձակուրդէն յետոյ նկատողութեան պիտի առնէ զինուորական ատեաններու ջնջման վերաբերեալ օրինագիծը։ Այդ որոշումը արուեցաւ Պ. Բլէմանսոյի այն յայտարարութեան հետեւանքով թէ չատ զբաղած ըլլալով, պիտի չկրնայ հիմայ վիճաբանութեան մասնակցիլ։

ՎԻԵՆՆԱ.— Աւստրիոյ Երեսփ. Ժողովը 315 ձայնով ատենապետ ընտրեց քրիստոնեայ-ընկերվարական կուսակցութենէն Պ. Վայսքիրխնէրը, ընդդէմ ընկերվարական ընտրելի Պ. Բէրնէրշտորֆի, որ 101 քուէ ստացաւ։

ԼԱ ՀԷ.— Հոլանտայի արտաքին գործոց Նախկին Նախարար Պ. Վան Քարնէպէք հանդիսական հացկերոյթի մը տուաւ ի պատիւ միլիառատէր Պ. Քարնէկիի, որ խոստացած է իր անձնական ծախքով կառուցանել Խաղաղութեան նոր պալատը։ Ներկայ գտնուեցան նաեւ Դեսպան. Նախարարներն նախագահ Պ. Նէլիսով և դիւանին և յանձնաժողովներուն բոլոր անդամները։

ԱԼԲԻՈՆ.— Պ. Մառսրլէն Ալպէռ որ Պ. Բլէմանսոյի խոստացած էր այգեգործներու խնդիրը կարգադրելու փորձ՝, չյաջողեցաւ։

ՆԵՒ-ՅՈՐՔ.— — Հարդփորթի կայարանին մէջ (Բանկդիքիւդ) երկու կառաքսիմբեր իրարու դարնուելով, տասը հոգի մեռան և երեսունչորսնոգ ալ վիրաւորուեցան։

ԲԱՐԻԶ.— Երկսեան լաւ տրամադրութիւնները չարունակուեցան Բարիզի Սակարանը բացուած պահուն։ Լոնտոնի հեռագիրները կը ծանուցանէին թէ հաւուէյարդարումը չատ դիւրութեամբ կը կատարուէր։ Դրամագլուխները առատ էին և «ռէքոռ»ներն ալ չափաւոր։ Անդլիական քոնսոլտէն 84.50ի բարձրացաւ և հարաւային Ափրիկէի հանքային արժեթուղթերը կը փնտռուէին։ Լոնտոնի Սակարանին այդ լաւագոյն հակումը լաւ տպաւորութիւն մը առաջ բերաւ և բոլոր արժեթուղթերու գիները բարձրացան։ Ռիօ Թինթոն, որ 1992ի իջած էր, փակման պահուն 2243ի բարձրացաւ, վասն զի պղինձի գինը 90.10 եղած էր։ Ամերիկեան երկաթուղիներու բաժնեթուղթերու վրայ գործ կ'ըլլայ Նիւ-Եորքի Սակարանին մէջ։ Բարիզի Սակարանը օրուան ամէնէն բարձր գիներով զոցուեցաւ։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏԻՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.— Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութեան համար պէտք եղած համաձայնագիրը ստորագրուեցաւ։ Ազգերը յետաձգուած է 1907 յունիս 19/2 յուլիս երեքշաբթի օրուան, կէս օրէն 2 ժամ յետոյ։ Աճուրդին մասնակցիլ փափագողները կրնան՝ իրենց առաջարկներն ընել մինչեւ այդ թուականը։ Ընդհ. Տնօրէնութիւն

Կ. Պոլիս, 11/24 յունիս 1907 2—1

"ՕԹԷԼ ՍԱՎՈՒԱ" Ի ԲՐԻՆՔԻԲՕ

Այս հանրածանօթ պանդոկը, որ Մեծ Կղզիի բարձունքին վրայ իր գեղատեսիլ դիրքովը կը հրապուրէ բոլոր այցելուները, և ամէն ամառ գոհ կը թողու իր բազմաթիւ յաճախորդները, գարնան մօտաւորութեան առթիւ վերաբացուած է արդէն։ Թէ՛ իր ապասարկութեան կանոնաւորութեամբ, թէ՛ իր ճաշակաւոր ու մաքուր կահաւորումով, և թէ՛ մանաւանդ իր ճաշերուն պէսպիսութեամբ ու ընտիր հանամանքով՝ ՕԹԷԼ ՍԱՎՈՒԱՆ առաջին տեղը կը գրաւէ Բրինքիբոյի օթէյներու շարքին մէջ։

Այս պանդոկին Տնօրէնը, Վարդան էֆ. Վարդանեան, ինք անձամբ կը հսկէ իր յաճախորդներուն հանգստաւէտութեանը, կենցաղագիտական փափկութեամբ, և երկու սեռի բոլոր այցելուները մեծապէս գոհ կը թողու։ Այն ընտանիքները որոնք կը փափաքին գարնան ու ամրան եղանակը Մեծ-Կղզիի լաւագոյն օթէյներէն մէկուն մէջ անցունել, կամ առժամապէս բնակիլ հոն, պիտի դանեն՝ ամէն գոհացուցիչ պայմաններու հետ նաեւ գիներու չափաւորութիւն։ 10—8

Ի ԼԱՆ

(Խազինեի Խասսաի Շահանէ)

Թաղէ ինկ սիւտի գրեէսի 1.12,5 ղրշ.
Սաֆի ալէա եօղուրթի » 1.50 »
» » գայմագ » 12 »

Խազինէի Խասսաի Շահանէ էրզագ անպարը իլիւն պիր սէնէի քեամիլէ զարֆընտա միւպահաս օլունմադ պատտէ մուհարրէր լէվազիմ մէճիսի 20 ղրուշ հիսարլյա հիրալարրնա մուրագամ ֆիլհալ թարլիպի էօհտէսինտէ օլուպ մահր հալրնա 13ինճի չէհարլէնպիհ կիւնինէ գառար եիւղտէ իւչ թէնգրիի պիլ դարսու լիհալի էվվելկիի իտրա գրլընմասընտան չէրարիր միւթէֆէրրիսաը անկամադ վէ միւնագասաա տախիլ օլմադ իսթէհլէնդիրիր եիւղտէ ան նիսպէթինտէ թէէմինաթ ադչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթինամէի միւսթահսրպէն Խազինէի ճէլիլէի միւչարիւէյհաա կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 9 հազիրան 323 3—3

***

Խազինէի Խասսաի Շահանէ էպինիի սէնիլ անպարը իլիւն պիր սէնէի քեամիլէ զարֆընտա միւպահաս օլունմադ ֆապրիգա վէ Անսաոլը մալը քէրէսթէ մէվգի միւնագասաա վազ իսթիմիշ օլմալէ չէրարիր միւթէֆէրրիսաը անլամադ վէ միւնագասաա տախիլ օլմադ իսթէհլէնդիրիր եիւղտէ ան նիսպէթինտէ թէէմինաթ ադչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթինամէի միւսթահսրպէն Խազինէի ճէլիլէի միւչարիւէյհաա կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 9 հազիրան 323 3—3

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿԱՌՈՒՄ 12/25 Յունիս

Օսմ. Քանս. Միացեալ 4 %	Օ. Ռ.	102 01
Ամէնէն բարձր գին	»	102 04
Ամէնէն վար գին	»	102 —
Բուլգիի Երկաթուղի գոց	Ֆր.	155 ⁷/₈
Ամէնէն բարձր գին	»	156 ³/₄
Ամէնէն վար գին	»	155 ⁷/₈
Թրանսվալ	»	48 ¹/₂

ՐՈՒՍՈՒՄ 13/26 Յունիս

Օսմ. Քանս. Միացեալ 4 %	Օ. Ռ.	102 06
» » » ժամ 4ին	»	102 09
Բուլգիի Երկաթուղի	Ֆր.	156 ¹/₄
» » ժամ 4ին	»	156 ³/₈
Քարտ. Կ. Պոլսոյ Ք. Կ.	»	437 —
Անատ. Երկթ. Պարտ. Ա.-ների	»	515 —
» » » Բ.-ների	»	513 —
» » բաժնեթուղթ	Ա. Ռ.	17 75
Շիրքէթի Թարրիէ	»	42 50
Շիրքէթի Թարրիէի Հաւիթիկ	»	5 40
Օսմ. Ապահ. Ընկ.	»	4 40
Օսմ. Ծխախտ		— —
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		9 60
» ժուլիանս		4 60
» պարտաթուղթ		480 —
Թրանսվալ	Ֆր.	48 —
Տեբբասի Ղուրի ընկ.		333 —
Պալիս Քարա Ամյան		634 —
Միսիրլի պանքա	Օ. Ռ.	— —
Սալոնիքի պանքա		— —
Մերքեզ Առանա պրոպի.	Ա. Ռ.	16 50
Քարասու առանձնաշնորհեալ		70 ¹/₂
» սովորական		69 ¹/₂
» 5 պարտաթուղթ		80 —
Քարափ Իզմիրի		586 —
Փոխառ. Հելլենական 5 %		— —
Հելլենական պարտեւաւոր թուղթ		436 —
» » »	Օ. Ռ.	4 07
Լաւրիոն	Ֆր.	68 —
Զանթրբա	»	32 —

ՍԹԻԼԱՆ 8

Օսմ. Միացեալ 1 օրուան	Օ. Ռ.	2 —
» » 8 »		4 25
Բուլգիի Երկաթուղի	Ֆր.	— —
Փոխ. Հրապարակ Օսմ. Գանգպի 6½ %		

ՓՈԽԱՆԱԿԱՆԱԳԻՐ

Լոնտոնի վրայ չէք	Ղրուշ	109 ¹/₂
Բարիզի » »	Ֆրանկ	22 96¹/₄
Վիէննայի » »	Քորոն	22 03
Պերլինի » »	Մարք	18 69

ԴՐԱՄԱՏՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Անգլիական ոսկի	Ղրշ.	109 35
Ֆրանսական »	»	87 13
Գերմանական 20 մարք	»	106 10
Բել. Լմբերիալ	»	91 20
Մեքսիկի տարբերութիւն	»	107 15
Ավստրի մանրուք	»	104 10
Մեքսիկ	»	101 10
Բուլգի թղթադրամ	Օ. Ռ.	8 70

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 25 Յունիս

Միացեալ Օսմ. պրպտ. բաց.	Ա. Ռ.	93 80
» » գոց.	»	93 90
Բուլգիի երկաթուղի	Ֆր.	159 —
Թրանսվալ	»	48 25
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	706 —
Դեէբիի բաժնեթուղթ	»	439 —
Պալիս Քարա Ամյան	»	634 —
Օսմ. մաքսատուն	»	— —
Ֆրանս. Ռենթ 3 %	»	92 17
Քրէտիթ Լիոնէ	»	1150 —
Ռուսական 5 %	»	86 12
Իտալական Ռենթ	»	103 30
Սպանիական արտաքին	»	92 97
Զէք Լոնտոնի վրայ	»	25 150
Դրամագէզ Ֆրանս. Պանքայի	»	3 ¹/₂

ԼՈՆՏՈՆ, 25 Յունիս

Միացեալ Օսմ. պրպտ. բաց.	Ա. Ռ.	92 50
» » գոց.	»	93 —
Օսմանեան Կայս. Պանքա	»	17 87
Էվիբսիէն միացեալ	»	— —
Անգլիական քոնսոլտէ Ք. Կ.	»	81 50

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ
BANQUE DE SALONIQUE

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 ֆր.
ՎՃԱՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարս 1906ին
8,000,000 ֆր.
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարս 1906ին
3,700,000 ֆր.
ԿԵՆԴՐՈՆՆ Է ՍԵԼԱՆԻԿ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ՝ Ադրիանոպոլիս, Դամիրճի, Դավալա, Կ. Պոլիս (Ղալաթիա և Պոլսոյ), Մանասարը եւ Իզմիր:

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ խնամով կը կատարէ Կ. Պոլսոյ, Եւրոպական Թուրքիոյ ու Ասիոյ և Եգիպտոսի հրապարակներուն, ինչպէս նաև միւս օտար քաղաքներուն վրայ քաշուած փոխանակագիրներ: Չէքերու հաշիւներ կը բանայ: Արժէքներու վրայ փոխառութիւններ կ'ընէ: Սակարանական հրամաններ կը կատարէ եւրոպական բոլոր հրապարակներուն վրայ: Չէքեր ու վարկագիրներ կը հանէ Թուրքիոյ և արտասահմանի բոլոր քաղաքներուն վրայ: Աւանդներ կ'ընդունի ի տես վճարելի և 3, 6, 9, 12 ամսուն որոշ պայմանամարով: Վերջապէս սեղանաւորական ամէն գործառնութիւններ կը կատարէ լաւագոյն պայմաններով: Պանքը Սալոնիք փոքր վճարումներու համար ալ խնայողական Մնուտուկ մը ունի, շատ նպաստաւոր պայմաններով: 50—43

Cie RUSSE
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱԶԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաւաբեռուն երթեւեկութիւնները

Ցուցիս

Գշ. 12|25 Պիրէոն, Աղեքսանդրիա, Միջօրէէն առաջ ժամը 10ին: Հաղորդակցութիւն Բոռ Սաիտ ու Սուէզ ոյ Նաւահանգիստները մեկնող շոգենաւին հետ:
Գշ. 12|25 Օտեսա ժամը 4ին: Հաղորդակցութիւն Խրիմ-Կովկաս, Խրիմ-Ազով, Օտեսա-Բէրսոն, Օտեսա-Նիքոլայէվ գիծերու շոգենաւերուն հետ:
Դշ. 18|26 Սէվաստարոլ ժամը 0ին:
Եշ. 14|27 Տարանէլ, Միտիլի, Իզմիր, Բիւռա, Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա, Բոռ-Սաիտ, Աղեքսանդրիա, Իրիկուան ժամը 4ին:
Շբ. 16|29 Օտեսա, ժամը 12ին:

50—39

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Ժամանակացոյց կոմբ.երու երթկեան.
1907 մարտ (Ն. Տ.) ուրբաթ օրէն սկսեալ
ԳՈՆԻԱ — ԷՐԷՅԼԻ — ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

Ե Ր թ	Կոմբ. 622 Ապր. եւ Ամբ.	
Կայարան		Առօտ
Գոնիա	մկն.	11 —
Գաչին խան		11 31
Զուլֆա		12 15
Սբրգ Էօրէն		12 43
Մանասսուն		1 12
Գարաման	ժմն.	1 43
	մկ.	1 58
Սիարօվա		2 24
Այրանճը-Տէրպէնտ		3 14
Ալաճա		3 50
Էրէյլի	ժմն.	4 15
	մկն.	4 35
Պուլկուրլու	իրիկուն ժմն.	4 50

Դ Ա Ր Ձ	Կոմբ. 621 Ապր. եւ Ամբ.	
Կայարան		Երիկուն
Պուլկուրլու	մկն.	5 5
	ժմն.	5 23
Էրէյլի	մկն.	7 20
Ալաճա		7 47
Այրանճա-Տէրպէնտ		8 31
Սիարօվա		9 31
Գարաման	ժմն.	9 37
	մկն.	9 52
Մանասսուն		10 25
Սբրգ Էօրէն		10 54
Զուլֆա		11 30
Գաչին խան		12 6
Գոնիա	իրիկուն ժմն.	12 35

50—12

Ապրանքատար ՋՈՐԵՔ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

EL DIA
ԷԼ ՏԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ.
Ընդդէմ հրդեհի
եւ ծովային արկածներու
Դրամագլուխ 10,000,000 ԲԷԶԷՔԱ
ԿԵՆԴՐՈՆԱՏԵՂԻ ԴԱՐԹԱԺԻՆ [Սպանիա
Նախագահ Վարչական Ժողովոյ
ԳԱՄԻԼՕ ՏԷ ԱԿՈՒԻՐՈՒԷ ԻՍԼՏԱԳ
Վարիչ Տնօրէն
ԼՈՒԻ ՏԷ ԱԿՈՒԻՐՈՒԷ
Ընդհանուր Տնօրէն
50—2 Պ. ՖՈՒՐՆԷ ՀԷՔ
Ղալաթիա, Վոյվոտա խան

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ
50,000,000 Տրախմի
ԿԵՆԴՐՈՆԱՏԵՂԻ ԱԹԷՆՔ

Մասնաճիւղեր ունի Կ. Պոլիս եւ գրասենեակներ՝ Ղալաթիոյ եւ Պոլսոյ կողմը Լոնտոն, Ադրիանոպոլիս, Գահիրէ, Սէլանիկ, Իզմիր, Պիրէոն, Բադրաս, Վոլօ, Շիրա, Քալամաթա, Քանէ եւ Քանիա (Կրէտէ):

Դրամագլուխին և աւանդ ձգուած դրամին ու արժեթուղթերուն արժէքը, Օգոստոս ամսուն, կը հասնի 260,000,000 տրախմիի:

Աթէնքի Պանքան կը զբաղի Պանքայի ամէն տեսակ գործառնութիւններով: Փոխառութիւններ կ'ընէ վաճառականներու, արժեթուղթերու վրայ և Եւրոպական Թուրքիոյ վրայ քաշուած փոխանակագիրներ կը զեղչէ:

Աթէնքի Պանքան հաշուբնդացներ կը բանայ, չէքեր, վարկագիրներ կը հանէ, հեռագրական հրամանով վճարումներ կը կատարէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներու և արտասահմանի մէջ: Սակարանական հրամներ կը կատարէ, թէ՛ մեր հրապարակին և թէ օտար հրապարակներուն վրայ, յաճախորդներուն շատ նպաստաւոր կերպով:

Շատ փոքր վարձքի մը փոխարէն՝ արժեթուղթեր կը պահէ, աւանդի ձեւով և ուղուած ատենը ետ առնուելու պայմանով: Ամէն կարգի կտրօններ կը դանձէ և զեղչի գործողութիւններ կը կատարէ: Աթէնքի Պանքան հանրութեան տրամադրութեան տակ կը դնէ արկղամուրի խորշեր, փոքր վարձքերով:

Աւանդի ճիւղ

Աթէնքի Պանքան իբր աւանդ կ'ընդունի դրամ և արժեթուղթ, սա տոկոսները վճարելով.

Ուղուած ատեն դրամ քաշելու պայմամն	3%
Վեց ամսուան համար	3½%
Մէկ » »	4 —
Երկու » և աւելի	5 —

Աւանդ ձգուած դրամները կը վճարուին այն դրամով որով Պանքան ձգուած են: Տոկոսները կը վճարուին ամէն տարուան Յունուար 2ին և Յուլիս 1ին:

Մասնաւոր տեսակները՝ 4% տոկոսով
Աթէնքի Պանքան իր յաճախորդներուն մէջ փոքր դրամատէրեր ունենալով և փափաքելով ամէն դիւրութիւն ընծայել, անոնց տրամադրութեան տակ կը դնէ մասնաւոր աւանդներու տետրակներ, որոնց մէջ կրնան արձանագրել առ առուին 100 օսկիի աւանդ դումար մը: Այդ դրամը 4% տոկոս կը բերէ և մանրակի վճարումներ կը կատարուին, առնուազն 25 ղրուշ օսկեղրամ: 50—3

ՇՈԳԵՆԱՒԱԶԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՊԵԱՆ ԵՒ ՀԱՑ.
Ն. ԲԱՖԷ ՍՒ ԸՆԿ.
ՍՊԱՍՈՒՈՂ ՇՈԳԵՆԱՍԻԵՐ

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Յունիս 26ին, Խմիրեղի, Սեւ Ծով:
Յուլիս 2ին, Ֆրիժի, Մարսիլիա
Ա. կարգ Մարսիլիոյ համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »
Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թոփխանէ քարափին վրայ:
15 50—22 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ՝ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոստ. 2|14 եւ 1320 Սեպտեմբեր 20 բուսակիր Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Նալբանտ խան, Հէզարֆէն փողոց, Թիւ 14, Բոսֆորթիվ վաճառատանը դիմաց, կամ հեռաւոր հասցէներուն

Պոլիս, մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս, Արձանագրութեան գրասենեակ Ընկերութեան, Պանչէ Դարբ, Թրամուէյի ճամբան, Թ. 40, մաքսատան մօտ:
Պոլիս, Մ. Ի. Սոռոք, Շէյխ իւլ Իսլամ խան, Պահէք Դարբ Թիւ 10:
Պոլիս, Ապաի պէյ եւ Ընկ., Վէզնէճիլէր փողոց:
Պոլիս, Գ. Ս. Այմէլօղլու, Էմին-Էօնիւ, Պահչէ Դարբ, Իզմիր փողոց:
Գոռոգիւղ, Ալիքսանդր Անաթասիսոփուլոպայի հրապարակ:
Գոռոգիւղ, Մ. Ա. Անդրիա, Մօտա ճառատէր:
Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարքի:
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց
Էրէնգիւղ, Թէօդոս Խանիտէս, Նամակատան մօտ:
Շիշլի, Մ. Է. Ռոսի, Պէյօիւքտէրէ ճառատէսի, Թիւ 137:
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրեանց, Թիւ 12, Թիւնէլ խան:
Բէնտիք, Բ. Սամմարիա:
Մեծ Կղզի, Բէօսալ էֆ.:
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անկելիսէս, կայսրանի հրապարակ:
Սան Սթէֆանօ, Քէչէճեան էֆ.:

17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ:

ՍԻՆԿԷՐ
ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՑԹԱՑԹԻՂ
THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ չինուած ըլլալով, իրենց տակաւնութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են և բոլոր ընտանիքները, դերձակները ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել: Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն:

Մասնաճիւղեր բալանդակ Թուրքիոյ մէջ:

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուներուն մէջ:

Բերա) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց Թիւ 343 և 343 կրկին:
) 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց:
Կալաթա) 1. Սինկէր խան Թիւնէլի եռաս:
) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց:
Պոլիս) 1. Սուլթան Համամ Թիւ 2:
) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13:
Սկիւտար) Զարյը Պոյը, Թիւ 120:

Դասերը և նոտագրութիւնները ձրի: Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ Օղլուի տունը: 16 50—50

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՅՈՒՑԱԿ
1907 մայիս 14էն (Ն. Տ.) սկսեալ ցնոր մնօրինութիւն 2

Վոսփորեն Կամուրջ

9 30 Սկսս. ամշկ	4 Ա. հիսար. գանա. մնր. չէնկ. պէյլպ. զուգ. ատշկ:
9 30 Արն չնկ պէյլ զուգ պ'կ	4 30 Եենմ. մնտ. այրտ. Թոպ.ենք. սՔն. մթրկ. ր հիս ատպ պէշկՔ:
9 30 ՍՔն մթրկ ր.հիս ատպ անմ զրչ օրՔ պշկ:	4 40 Էպպ ունվ գոյ օրՔ պ.ՔՔ:
9 30 Էյզգ բաշ տուպ գանա ա հիս գնտ ատշ:	4 45 Էպր բաշա տուպ գնյ ա.հիս գանտ պէլպ
9 30 Ր.ա.գավգ Եեկիմ մէպր պէտ Քաշ ենք մթրկ:	5 20 Գնր. Զէնկիր. պէյլ. Գուզկ. պէշկՔ:
10 30 Սկտ Գուզկ.	5 35 Ա.հիս Էպպ. արնվ Գուր ՕրՔ. պշկ:
0 30 Ր.ա.հիս մթրկ Գէպ Արնվ զրչ օրՔ պշկՔ.	6 15 Եենմ. մտ. ատբտ. Քա.պ. ենք. սՔն. մթրկ ր հիս. պէպ ուրնվ գրչ. օրՔ. պէշկ:
10 45 Եենմ մէս պէյրտ ր ճպ Քար ենք ոՔն մթրկ ԳէշկՔ.	6 20 Գէյր. բշպ. չար. զանվ. ա.հիս գնտ. պէպ:
11 Գնր. չնկ պէյլ զուգ պ'կ	7 15 Գէպէր անվ վար նկ պէյլ օրՔ պշՔ զգկ.
11 Գէր ա ղ գնվ զգուպ պէյրտ Քար ենք մ'ր պ ատշկՔ:	7 50 Ր. ա. գավ. Եեմ. մէտր. պէօյր. Քրպ. այգ. բարաշ. ֆ լպ. զանյ. ա. հիսար. գանտ. մանիք. չէնկ. պէյլպ. զուզ. պտտ:
11 35 Մթրկ ր հս պէպ արնվ:	8 ա հ սար գանտ Գէպ արնվ չնկ պէյլ օրՔ զգկ պշկ տա պ:
11 40 Գէյրոզ բաշ սՔն տանվ մթրկ ր.ա.հ ս գնտ պէպ անվ զրչ օրՔ Գէշկ:	8 Գէյրոզ աշ ենք Գէլ մթրկ ր ա.հս գնտ պէպ գ.ՔՔ պ':
11 45 Զէնկ. պէյլպ. զուզ.	8 15 Եենմ. մէտ.ատբտ. Քրա. ենք. սՔն. մթրկ. ռ. հիսար աէա. արնվ. օրՔ. պշկՔ.
11 50 Եէնիմ մեսրպ պէտրտ ր ղՔպ Քատպ Գէպր Բաշ Զաք զնվ ա Հիս գնտ պէշկՔ.	9 10 Ա.հս գնտ մնր
11 55 Գրչ օրՔ պէ կ	9 5 ՍՔն մթրկ
12 15 Եենմ մէս Էպրտ Քար ենք:	10 Եենմ. մէտպ. պյրտ. Քար. ատեգ. ենք. ՊՔն մթրկ. ր.հիս. պէպ. արն օրՔ պշկ
12 30 Գնր չնկ պէյլպ զգկ պշկ.	10 15 Սկիտ. պշկ.
1 45 Մթրկ ր.հ ս պէպ:	10 15 Գանա:
1 Եեր ՍՔն գա լ մթրկ ր հիս պէպ արնվ զրչ օրՔ պշՔ.	10 16 Մթրկ ր հս պէպ:
1 Եէն մէս պէտ Քաա ենք մթրկ պշկ:	10 30 Գէյրոզ Զ կր բաշ ե ք. զանվ ա. հիս գանտ ատշկՔաշ:
1 Ր.ա.գավաա եենմ Մէս պյրգ բաշ չպք գ'լ ա.հսաը գնտ պէշ:	10 45 Ր ա գավ եէնիմ. մէտր. պէօյր Քրպ եէնք Մթրկ. ատպ. արվտ. պշկ:
1 05 Արնվ. գ ֆ օրՔ պէշկՔ.	10 48 Արն Վէր. գուզ. ՕրՔ. գուզ:
1 15 Գ.կ սնտ.	11 05 Զէնկ պէյլ:
1 15 Ա հիս գնտ մնր չնկ պէյլ գուզ պ'կՔ գապ:	11 05 ՍՔն ր ա.հիս գնտ պէպ արնվ Զէնկ պէյլպ
2 Մթրկ ր. հս Գէպ արն:	11 40 Վնր զրչ պէյ ՕրՔ գուզկ պշկ:
2 Եեմ մէսպ պէյրտ ։ բպ ենք սՔն մթրկ Գէշկ.	11 45 ։ ար պէյգ բշպ չար գանյ:
2 15 Վ.Ք չնկ Գէյլ պշկ:	12 08 Մթրկ ր.ա.հս Գանտ:
2 20 Գրչ օրՔ զգկ	12 45 Ա.հս պէպ:
2 40 Ա.հիս. գնտ մնր չէնկ պ'լյլ զգկ պէշկ:	1 Գէշկ. սկտ:
2 45 Մթրկ ր. հիսար ա պ արն զրչ օրՔ պշկ:	
3 Եեմ մէսպ Գէյրտ Քրպ ենք սՔն մթրկ պշկ:	
3 Գէյրոզ բշպ ենք չպր գանվ ա հս գնտ պ կ	
3 30 Գնր չէնկ պէյլ պէշկ.	
3 45 Մթրկ ր.հս պէպ արն զրչ ՕրՔ պշկՔ.	

Կամուրջին

10 Գէշկ սկտ:	
10 25 Գէշկ պէյլ չէնկ գնր:	
10 30 Ա ր.հիս մթրկ:	
10 50 Գէ.կ զուզկ օրՔ պէյլ զրչ:	
11 05 Գէշկ սկտ պէյլ. չենվ:	
11 05 Գաա ատշկ գուզկ օրՔ պէյլ չէնկ ատ վ պէս գնտ ա հս մթրկ.	
11 15 ԳէշկՔ. օրՔ. զրչ. արնվ. պէպ. ր. հիս. մթրկ. սՔն. եենք. Քր. լրշգ մէս. եենմ. ր. ա. գավգ	
11 45 Ր.հս մթրկ:	
11 50 Գէ. լ'նկ գնր:	
12 Գշ. զուզկ. պէյլ. չէնկ. գնր. գանտ. ա. հիսար գանվ. տուպ. բաշ. պէյգ. Քարտ մէս. եենմ. գավ:	
12 15 Գէշ'կ օրՔ պէպ գնտ ա.հս:	
12 30 Գրչ. ատնվ.	
12 45 Գ.շկ. ուզ. օրՔ պէյլ. պէպ գ'տ ա ր. հիս. մ'ր կ.	
1 Գապ. ։ էշկ. օրՔ. զրչ. արնվ պէպ ր հս մթրկ. սՔն. ենք. Ք.լ պ մէս. եենմ. գավ	
1 3 Գէշկ. սկտ.	
1 3 Ս լուտ զուզկ. պէյլ չէնկ. գ տ ա հս գանվ չու պ ենք. բշպ. պէյլ ոլ.	
1 40 Գ.յլ չէնկ վնտ.	
1 45 Գապ. աշկ ։ ր Ք ատ վ ։ էպ. ր հս մթրկ.	
1 50 Ս Ք զրչ.	
2 Գ'շկ. գ գնտ ա. հիս:	
2 30 Գ.շկ. օրՔ. զրչ արնվ. պէպ. ռ.հիս. մթրկ. սՔն ենք Ք ր պէօյր. մէս. եենմ գավ:	
2 45 Գէպէր ր հս մ'ր կ:	
3 Գէշկ պէյլ չէնկ գնտ:	
3 15 ԳշնՔ. զուզկ. պէյլ. չէնկ. գնտ. ա. հիս. գանվ. չպուզ. բշպ. պէ քոզ	
3 25 Գ'նյլ. ա.հիս.	
3 3 ԳապՔ. ԳէշկՔ. զուզկ. օրՔ. ռ.էյլ չէնկ. արնվ. մնր. պէպր գանտ. ա. ր. հ.ս. մթրկ.գանվ. սՔն. ենք. բշպ. պէյքոզ:	
3 50 Ար . պէպ.	
4 05 ԳէշկՔ. օրՔ գուչ արնվ պէպ ր.հ ս մ'կ սՔն ենք Քար պէյր մէս եենմ ր գավ:	
4 30 ԳէշկՔ. զզկ. չէ'կ գնր.	
4 45 Գէպ. ա.հիս:	

Վոսփորեն Կամուրջ

4 Ա. հիսար. գանտ. մնր. չէնկ. պէյլպ. զուզ. ատշկ:	
4 35 Եենմ. մ'տ. այրտ. Թոպ.ենք. սՔն. մթրկ. ր հիս ատպ պէշկՔ:	
4 40 Էպպ ունվ գոյ օրՔ պ.ՔՔ:	
4 45 Էպր բաշա տուպ գնյ ա.հիս գանտ պէլպ	
5 20 Գնր. Զէնկիր. պէյլ. Գուզկ. պէշկՔ:	
5 35 Ա.հիս Էպպ. արնվ Գուր ՕրՔ. պշկ:	
6 15 Եենմ. մտ. ատբտ. Քա.պ. ենք. սՔն. մթրկ ր հիս. պէպ ուրնվ գրչ. օրՔ. պէշկ:	
6 20 Գէյր. բշպ. չար. զանվ. ա.հիս գնտ. պէպ:	
7 15 Գէպէր անվ վար նկ պէյլ օրՔ պշՔ զգկ.	
7 50 Ր. ա. գավ. եեմ. մէտր. պէօյր. Քրպ. այգ. բաշաշ. ֆ լպ. զանյ. ա. հիսար. գանտ. մանիք. չէնկ. պէյլպ. զուզ. պտտ:	
8 ա հ սար գանտ Գէպ արնվ չնկ պէյլ օրՔ զգկ պշկ տա պ:	
8 Գէյրոզ աշ ենք Գ'լ մթրկ ր ա.հս գնտ պէպ գ.ՔՔ պ':	
8 15 Եենմ. մէտ.ատբտ. Քրա. ենք. սՔն. մթրկ. ռ. հիսար աէա. արնվ. օրՔ. պշկՔ.	
9 10 Ա.հս գնտ մնր	
9 5 ՍՔն մթրկ	
10 Եենմ. մէտպ. պյրտ. Քար. ատեգ. ենք. ՊՔն մթրկ. ր.հիս. պէպ. արն օրՔ պշկ	
10 15 Սկիտ. պշկ.	
10 15 Գանա:	
10 16 Մթրկ ր հս պէպ:	
10 30 Գէյրոզ Զ կր բաշ ե ք. զանվ ա. հիս գանտ ատշկՔաշ:	
10 45 Ր ա գավ եէնիմ. մէտր. պէօյր Քրպ եէնք Մթրկ. ատպ. արվտ. պշկ:	
10 48 Արն Վէր. գուզ. ՕրՔ. գուզ:	
11 05 Զէնկ պէյլ:	
11 05 ՍՔն ր ա.հիս գնտ պէպ արնվ Զէնկ պէյլպ	
11 40 Վնր զրչ պէյ ՕրՔ գուզկ պշկ:	
11 45 ։ ար պէյգ բշպ չար գանվ:	
12 08 Մթրկ ր.ա.հս Գանտ:	
12 45 Ա.հս պէպ:	
1 Գէշկ. սկտ:	

Վոսփոր

5 Գէշկ. գուզկ պէյլ չէնկ մնր գանտ ա. հիս. ատնվ չար բաշ պ լր Քար պէյրտ մէս եենմ	
6 Գէյլ օրՔ զրչ ա նվ պէպ ր հս մթրկ սՔն ենք Քար պ.լրտ մէս եենմ ր.ա.գավ:	
6 1 Գապ. Գէշկ. գուզ պէյլ. չնկ. վ'էր. պէպ:	
6 45 Գէշ. սկտ. գուզկ. օրՔ. պէյլ. չէնկ. արն. Գէպ. գ տ. ա հիս.	
7 05 Գէպ. գանտ. ռ ր հիսր. մթրկ. գնլ չու պ. բաշ. Գէյլրոզ:	
7 45 Գ.շՔ. օրՔ. զրչ. արն. պէպ. ր.հ.ս. մ ր կ սՔն ենք Քրպ. պէօյր. մէս. եենմ.	
8 4' Գ.կ. գուզկ պէյլ չէնկ մնր գնտ ա.հիս:	
8 5' Գէշիկ օրՔ զրչ արնվ պէպ ր.հիս մթկ սՔն	
9 15 ԳէշրՔ գանտ ա հիս գանվ չու բաշ պէյրզ:	
9 20 Գէ կ. մ ր կ ենք. Քար. պ օ ր մէս. եենմ. ր.ա.գավ:	
9 35 Գզկ պէյլ. չնկ. մնր:	
9 40 Գ.նՔ. սկտ. գուզկ:	
9 45 Գէ.կ ՕրՔ զրչ արն Գէա ր հիս մթրկ:	
10 ենք Քար այր մէս եենմ:	
10 15 Գէշկ օրՔ զրչ արնվ մնր:	
10 20 Գ.շկ պէպ ր.հիս սՔ ։	
10 2' Գ ։ շկ գնտ ա.հս գնվ չպր բշա այրոզ Քարք ճպ մ'ս ր ա.գավ:	
10 30 Գ'շկ գուզկ պէյ չէնկ:	
10 40 Գէշկ մ'ր կ ենք Քար պէյրտ մէս եենմ:	
11 Սկտ. Գուզկ:	
11 Գէշկ. օրՔ. Գ.ռ չ. ատվ. պէպ. գնտ. ա.ր. հիս. մթրկ. գվ. բշպ. պէյր գ:	
11 05 Գէշկ. պէյլ չէնկ մնր:	
11 20 Գէշկ մթրկ սՔն ենք Քար այրտ մէզ եենմ:	
11 35 ԳէշՔ. գնտ. ա. հս. գվ. չու. բշպ. պէյրզզ	
11 45 ԳէշկՔ. օրՔ. զրչ. արնվ. պէպ. ր.հիսար. մթր. սՔն. ենք.	
11 5' ԳէշկՔ. սկտ. զզկ:	
11 50 Գուզ. պէյլ չնկ. վան. պէպ. գնտ ա.հիս:	
12 0' Գշկ. մ'կ ենք Քար պէյ. մէս եենմ:	
12 35 Գէշկ. զզկ. պէյլ. չէնկ. գրչ արնվ.	
12 40 ՕՔր. արնվ. պէպ. ր.հիս. մ'կ սՔն են ։	
12 45 Գ'շկ. գնտ. ա.հս. գանվ. չու. բաշ պէլզզ	
12 50 Գ'շկ. եէնք. Քրպ. պէօյր. մէս. եենմ.	

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (118)

ՔՕՔԼ ՍԱՆՕՒ

ԳԵՂԱՆԻ ԿՈՄՍՈՒՀԻՒ Մ Ը
ԱՐԿԱԾՆԵՐԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ
ԾԵՐՈՒԿ ԱՌԻՒԾԸ

Ա.
ՄԻՇՏ ԱՐԹՈՒՆ

—Աւա՛ղ, տիկին, կը վախնամ որ ամէն յոյս կորչիլու է... կոմսը երէկ իրի կուն այնքան տկարացած վիճակով վերադարձաւ որ զարմացայ երբ այս առտու ողջ գտայ զանի: Բայց ո՛րքան ատեն որ կենդանի է, միշտ սա յոյսն ունինք թէ պիտի կրնանք անոր կեանքը երկարաձգել... Աւաղիկ այն յոյսը զոր ձեզի կը ներշնչեմ, տի՛կին... Բայց թերեւս կը սխալիմ... Մերունիի մը կեանքը զաղափազուն է... Ամենամեծ խնամքներու և ծայրայեղ զգուշաւորութեան պէտք կայ... Այս պատճառաւ ձեր քովէն պէտք չէ հեռացնէք զանի...

—Բայց մտածում և կամք ունի՞ ։ Կրնայ խօսիլ ։

—Ա՜հ, տիկի՛ն, կոմսը երբեք չպիտի կրնայ երբեմնի պէս ապրիլ...

—Մտածում մը, կամք մը ունի՞ տակաւին ։

—Չեմ գիտեր...

—Ամէն պարագայի մէջ չի կրնար արտայայտել, այնպէս չէ՞ ։

Նաթալի չատ կը պնդէր այդ կէտին վրայ, ինչ որ Բրիսթիանի կողմէ դիտուեցաւ ։

—Ո՛չ, ըսաւ բժիշկը ։

—Երէկուան անխոհեմութեան համար ինչ կ'ըսէք ։

—Չեմ կարծեր որ անդամ մը մը ալ կարենայ նոյն անխոհեմութիւնը գործել... ամէն պարագայի մէջ պէտք չէ թոյլ տալ որ այդպիսի բաներ ընէ...

—Որովհետեւ հետեւանքը մահ պիտի ըլլայ, այնպէս չէ՞ ։

—Այո՛ ։

—Մեր խօսքը ամփոփելով, բուժումն անկարելի է մնթէ ։

—Կը վախնամ որ այնպէս ըլլայ ։

Նաթալի բարձրաձայն արտասանած էր այդ խօսքերը ։ Կարծես թէ այրին անհրաժեշտ կը նկատէր որ զիրենք շրջապատող մարդոց կողմէ որոշապէս լսուին իր ու բժիշկին խօսքերը ։ Այդպիսի ընթացքի մը հետեւելով Նաթալի թաքուն նպատակի մը կը ծառայէր, որ ընդհանուր երեւան պիտի գայ ։

—Լա՜ւ, տոքթէօր, շնորհակալ եմ, մրմնջեց խորտակուած ձայնով մը ։

Մինչ Բրիսթիան կառք կը հեծնէր, Նաթալի իր աչքերուն վրայէն չհեռացուց թաշկինակը, և իր կուրծքը կը հեւար, մտանելով այն հեծկլտուքները զորս ի զուր կը փորձէր զսպել...

—Թեղմ եղբայրս կորսուա՞ծ է ։

Յետոյ դէպ ի գիւղացիները դառնալով, Նաթալի հարցուց.

—Լսեցի՞ք բժիշկին ըսածները ։

—Այո՛, տիկին ։

—Լա՜ւ, բարեկամներս...

Ուրիշ բան չըսաւ անոնց... Մառաներն ու գիւղացիները ցրուեցան... Բակը պարպուեցաւ... Նաթալի իր եղբօր սենեակը մտաւ, ուր Ռօզ-Լիզոն առանձին նստած էր հօրը անկողնոյն քով ։

Նաթալի ալ գնաց նստաւ դռնատի աղջկան մօտ ։

Կոմսը փակած էր աչքերը, այնպէս որ Նաթալի քնացած կարծեց զանի ։ Զուլզց արթնցնել և համբերատարութեամբ սպասեց որ հիւանդը շարժում կատարէ, որպէս զի կարենայ խօսիլ անոր հետ ։

Լռիկ, մայլ ու սպառնական դէմք մը առած, Լօրան ու Միշէլ ներս մտան և ոտքի վրայ կայնեցան ։

Նոյն իսկ իրենց գլխարկները չէին հանած ։

Ռօզ-Լիզոն նշմարեց այդ բանը ։

Երկչոտ ժպիտով մը ըսաւ մեղմօրէն.

—Եթէ երբեք պարոն կոմսը արթննայ, գլուխիդ ծածկուած տեսնելով պիտի նեղնայ... Մոռացում մը չպիտի նկատէ այդ բանը, այլ դիտումնաւոր բան մը... Կարեկից եղէք իր տկարութեան ու անկարողութեան, որով չի կրնար իր միտքը արտայայտել...

Գոյներին նետած, երկու եղբայրները հնազանդեցան, առելութեամբ լեցուն նայուածք մը ձգելով դեղանի աղջկան վրայ ։

Նաթալի չէր կրնար կռահել թէ կոմսին փակ արտեւանունքներուն տակ մտածումը արթուն մնացած էր միշտ ։ Արդարեւ կոմսը երկար ատենէ ի վեր չէր քնանար և շատ լաւ տեղեակ էր իր շուրջ անցած դէպքերուն ։

Ուրախութիւն զգացած էր Ռօզ-Լիզոնի անուշ ձայնը լսելով, երբ այս վերջինը Միշէլի ու Լօրանի կը յիշեցնէր յարգանքով վարուիլ կոմսին հանդէպ ։

Սակայն երբ արտեւանունքները վեր առաւ, Նաթալիի վրայ ձգած նայուածքը պղտոր ու արտայայտութենէ զուրկ էր ։

Իր քոյրը չճանչնալ ձեւացուց ։

Նաթալի աչխուժով մօտեցաւ եղբօրը, ըսելով.

—Եղբա՛յր իմ, եղբա՛յր իմ...

Այդ կոչը արձագանգ չգտաւ կոմսին մէջ ։ Կարծես թէ թանձր ու անանցանելի պատ մը կար քրոջ և եղբօր միջեւ ։

—Կը լսէ՞ք ըսածներս, կը տեսնէ՞ք զիս ։

Այրին բռնեց հիւանդին ձեռքերը և գորովով սեղմեց զանոնք ։ Ո և է սարսուռ չպատասխանեց իր սեղմումին, իբր կենդանութեան նշան այդ կարծր ձեռքերուն մէջ ։

Նաթալի երկար ատեն մնաց անկողնոյն քով և ջանաց յիշատակներ արթնցնել կոմսին մէջ, հանկարծու համար թէ իմացականութեան նշոյլ մը կա՞ր այդ ուղեղին մէջ ։

Անօգուտ